

22.08.2017

Kokousaika 22.08.2017 16:15 - 20:29, keskeytetty 18:39 - 18:52

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1

Läsnä

Jäsenet

Vesikansa, Sanna puheenjohtaja
Toijonen, Karita varapuheenjohtaja
Aro, Katju
Bergholm, Tapio
Bergman, Leo
Ehrnrooth, Cecilia
Etholen, Saku
Heistaro, Sami
Juva, Katriina
Muurinen, Seija
Rantanen, Mari
Hytönen, Pia varajäsen
Nordström, Laura varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha sosiaali- ja terveystoimialan toimia-
lajohtaja
Panhelainen, Pia perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Turpeinen, Leena terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Mäki, Tiina hallintojohtaja
Peiponen, Arja vs. sairaala-, kuntoutus- ja hoivapal-
velujen johtaja
Korhonen, Soili suunnittelija
Lehtonen, Harri J. lakimies
Juutilainen-Saari, Jaana viestintäpäällikkö
Lyytinen, Anna-Liisa kuntoutuksen osaamiskeskuksen
va. johtaja
Pajari, Sampo läsnä: 210 §, klo 16:18-16:56
talous- ja suunnittelupäällikkö
läsnä: 211-216 § klo 17:01-19:02

Puheenjohtaja

Sanna Vesikansa apulaispormestari
208-222 §

22.08.2017

Esittelijät

Juha Jolkkonen

sosiaali- ja terveystoimialan toimia-
lajohtaja
208-222 §

Pöytäkirjanpitäjä

Soili Korhonen

suunnittelija
208-222 §

22.08.2017

---

§	Asia	
208	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
209	Asia/2	Ilmoitusasiat
210	Asia/3	Helsingin kaupungin neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan yhdistäminen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymään
211	Asia/4	Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvioehdotus 2018 ja taloussuunnitelma 2019–2020
212	Asia/5	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirkku Ingervon ym. talousarvioaloitteeseen päiväkotien ja koulujen sisäilma- ja peruskorjauksista
213	Asia/6	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nina Hurun ym. talousarvioaloitteesta ikääntyneiden liukastumisturmien ehkäisystä kenkien liukuestein
214	Asia/7	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Yrjö Hakasen ym. talousarvioaloitteesta kiireettömien terveystalvelujen järjestämisestä
215	Asia/8	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirkku Ingervon ym. talousarvioaloitteesta nuorten kesätyöpaikkojen lisäämiseksi
216	Asia/9	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Yrjö Hakasen ym. talousarvioaloitteesta sosiaalipalvelujen ja toimeentulotuen määrärahojen lisäämiseksi
217	Asia/10	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle hätmajoituksen järjestämistä koskevista toimenpiteistä
218	Asia/11	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Veronika Honkasalon ym. valtuustoaloitteesta ehdotuksiksi toimenpiteistä paperittomien tilanteen johdosta
219	Asia/12	JH Hammastuotteen oikaisuvaatimus suun terveydenhuollon tarveainneiden ja tarvikkeiden hankinnasta
220	Asia/13	Hammasväline Oy:n oikaisuvaatimus suun terveydenhuollon tarveainneiden ja tarvikkeiden hankinnasta
221	Asia/14	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

22.08.2017

---

222 Asia/15 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 208

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Cecilia Ehrnroothin ja varatarkastajaksi jäsen Tapio Bergholmin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2017

Asia/2

§ 209 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi, että käsiteltäviä ilmoitusasioita ei ole.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 210

Helsingin kaupungin neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan yhdistäminen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymään

HEL 2017-005941 T 00 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti

- hyväksyä omalta osaltaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palvelukokonaisuuden Kuntoutuksen osaamiskeskuksen neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan siirtämisen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) kuntayhtymän Helsingin yliopistollisen keskussairaalan (HYKS) sairaanhoitoalueen neurologian klinikkaan 1.1.2018 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti, sekä

- esittää siirron hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että huolehditaan jatkossa neurologisen kuntoutuksen resursseista ja kaupungille jäävän avohoidon, sairaala- ja kotihoidon kuntoutustoiminnan osaamisen ja resurssien riittävydestä muutoksen jälkeen. Lisäksi tarvitaan tiivistä yhteistyötä ja konsultaatiomahdollisuuksia eri toimijoiden kesken, erityisesti potilaan kotiutuessa sairaalasta.

Käsittely

Kuntoutuksen osaamiskeskuksen va. johtaja Anna-Liisa Lyytinen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Nordström: Lisätään uudeksi kappaleeksi päätösehdotuksen loppuun: "Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että huolehditaan jatkossa neurologisen kuntoutuksen resursseista ja kaupungille jäävän avohoidon, sairaala- ja kotihoidon kuntoutustoiminnan osaamisen ja resurssien riittävydestä muutoksen jälkeen. Lisäksi tarvitaan tiivistä yhteistyötä ja konsultaatiomahdollisuuksia eri toimijoiden kesken, erityisesti potilaan kotiutuessa sairaalasta."

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

22.08.2017

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen 1 yksimielisesti ilman äänestystä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anna-Liisa Lyytinen, Kuntoutuksen osaamiskeskuksen johtaja, puhelin: 310 42660
annaliisa.lyytinen(a)hel.fi
Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HYKS HKI NEU integraatiotyöryhmän LOPPURAPORTTI 31.5.2017.pdf
- 2 HYKS HKI NEU integraatio ESISELVITYS 20.10.2016.pdf
- 3 Liikkeenluovutussopimus neurologian toimintojen luovuttaminen HUSIle_ LUONNOS 31.5.2017_(muokattu 22082017)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää

- hyväksyä omalta osaltaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palvelukokonaisuuden Kuntoutuksen osaamiskeskuksen neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan siirtämisen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) kuntayhtymän Helsingin yliopistollisen keskussairaalan (HYKS) sairaanhoitoalueen neurologian klinikkaan 1.1.2018 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti, sekä

- esittää siirron hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Esittelijän perustelut

Kuntoutuksen osaamiskeskuksen johtaja Anna-Liisa Lyytinen on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan Kuntoutuksen osaamiskeskuksen neurologian poliklinikka ja kuntoutustoiminta tuottaa neurologian erikoisalan polikliinisia tutkimus-, hoito- ja kuntoutus- ja neuropsykologian palveluja polikliinisesti ja kuntoutusosastoilla. Yksikkö toimii jakaantuneena kahteen alayksikköön: neurologian poliklinikka ja neurologian vuodeosastot. Yksikköä johtaa ylilääkäri.

Neurologia on keskisuuri erikoisala, jonka hoitamia tavallisimpia sairauksia ovat aivoverenkiertohäiriöt, epilepsia, migreeni, Parkinsonin tauti, MS-tauti, keskushermostoinfektiot, aivovammat, lihassairaudet, monihermosairaudet ja muistisairaudet. Neurologian diagnostiikka tukeutuu keskushermoston neuroradiologiseen kuvantamiseen sekä kliinisen neurofysiologian hermoston sähköistä toimintaa mittaaviin tutkimuksiin. Keskeisiä yhteistyötahoja ovat neurokirurgia ja neuropatologia.

Helsingin kaupungin neurologian poliklinikalla ja kuntoutustoiminnassa tehdään neurologista polikliinista diagnostiikkaa ja annetaan vaativaa neurologista hoitoa ja -osastokuntoutusta sekä avokuntoutusta. Osastopotilaita hoidetaan pääasiassa aivohalvauksen tai aivovamman vuoksi. Polikliiniset potilaat edustavat koko neurologian kirjoa.

Potilaat ohjautuvat neurologiselle avokuntoutuspoliklinikalle Laakson kuntoutusosastoilta (70 %) ja loput noin 30 % HYKS neurologian klinikalta Meilahden sairaalasta tai neurokirurgian klinikalta Töölön sairaalasta. Kuntoutuksen osaamiskeskuksen neurologian avokuntoutuspoliikkina tekee yhteistyötä HYKS neurologian aivovammapoliklinikan ja avokuntoutuspoliklinikan kanssa.

Helsingin kaupungin neurologian toiminnot sijaitsevat Laakson sairaalassa, jossa toimii 11 lääkäriä, 6 neuropsykologia, 6 puheterapeuttia, 7 toimintaterapeuttia, 9 fysioterapeuttia, 3 sosiaalityöntekijää, 46 hoitajaa ja 5 osastosihteeriä, yhteensä 93 vakanssia.

Helsingin kaupungin neurologian toiminnoissa tuotetaan vuosittain noin 450 osastokuntoutusjaksoa ja noin 11 000 käyntiä tai hoitopuhelua. Yksittäisiä potilaita hoidetaan noin 3 700. Toiminnan kokonaiskustannus vuonna 2016 oli 8 737 299 euroa ja ennuste vuodelle 2017 on 9 166 176 euroa.

Kuntoutuksen osaamiskeskuksen neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan siirtämisen (yhdistämisen) valmistelu HYKS sairaanhoitoalueen neurologian klinikkaan aloitettiin keväällä 2016. Siirtämisestä päätettiin laatia esiselvitys (liite 2), joka valmistui 20.10.2016. Esiselvitys käsiteltiin Helsingin kaupungin ja HUS:n yhteistyöryhmässä (ns. integraatioryhmä) 10.11.2016. Integraatioryhmä päätti perustaa työryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä tarvittavat yhdistymistä valmistelevat toimenpiteet ja ehdotukset. Valmistelutyöryhmään kutsuttiin edustajat Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimesta ja HYKS:stä. Työryhmän kokoonpano käy ilmi integraatioryhmän loppuraportista 31.5.2017 (liite 1, s. 4).

Valmistelutyöryhmä suositteli yksimielisesti, että

1. Helsingin kaupungin neurologian toiminnot eli neurologian poliklinik-

22.08.2017

ka ja kaksi neurologista kuntoutusosastoa yhdistetään HYKS neurologian klinikkaan
2. Yhdistyminen toteutetaan 1.1.2018
3. Helsingin kaupunki ja HUS allekirjoittavat yhdistymisestä liikkeenluovutussopimuksen.

Valmistelutyöryhmän suositukset hyväksyttiin integraatioryhmässä 20.6.2017.

Helsingin kaupungin neurologian ja HYKS neurologian toimintojen yhdistyminen vahvistaa molempia yksiköitä. Yhdistyminen tuottaa synergiaetuja, koska hoitopolkuja voidaan koordinoida ja päällekkäisiä polikliinisiä toimintoja karsia, erityisesti avokuntoutuksessa ja aivovammojen polikliinisessä hoidossa. Integraatio mahdollistaa neurologisen kuntoutuksen tutkimustoiminnan merkittävän laajentamisen ja tieteellisen työn tulosten nopean käyttöönoton kuntoutuspotilaiden hyväksi.

Suomen Akatemian ja Duodecimin konsensuskokouksessa vuonna 2008 suositeltiin neurologisen kuntoutuksen keskittämistä suuriin erikoissairaanhoidon yksiköihin riittävän moniammatillisen osaamisen ja riittävien voimavarojen varmistamiseksi. Myös sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteilla oleva keskittämisasiasetus (asetusluonnos erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä) puoltaa keskittämistä. Palvelujen integraatiolla saavutetaan ison yksikön edut, jolloin on helpompaa vastata työvoiman tarpeeseen ja työvoiman tilapäisiin vajauksiin eri toimintapisteissä.

Henkilöstön siirtyminen

Henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaattein ns. vanhoina työntekijöinä ja henkilöstön asemaa koskeva sopimus tehdään kaupunginkanslian henkilöstöosastolla luovuttavan ja vastaanottavan työnantajan henkilöstöjärjestöjen kanssa käytävässä yt-neuvottelussa. Sopimus tehdään kaupunkitason henkilöstötoimikunnan käsiteltäväksi.

Koska henkilöstön siirtyminen HUS:iin toteutetaan liikkeenluovutuksena palvelussuhteesta johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät uudelle työnantajalle. Määräaikaisessa palvelussuhteessa olevien henkilöiden palvelussuhde on voimassa, kunnes aiemmin sovittu määräaika päättyy.

Siirtyvien palvelussuhde Helsingin kaupunkiin päättyy 31.12.2017. HUS:ssa tehdään siirtyvän henkilöstön kanssa työsopimukset/annetaan viranhoidomääräykset 1.1.2018 lukien. Henkilöstö siirtyy aikaisempia tehtäviään vastaaviin tai samantasoisiiin tehtäviin. Tehtäväjärjestelyissä otetaan huomioon toiminnan kehittämis- ja muutostarpeet.

22.08.2017

Palvelussuhdeasunnon vuokralaisten asuminen pyritään turvaamaan kaupungin vuokra-asunnossa määräaikaisten vuokrasopimusten osalta niiden päättymisen asti ja toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten osalta joko uudella viiden vuoden määräaikaisella tai toistaiseksi voimassa olevalla vuokrasopimuksella. Asunnon vuokra määritellään uudelleen.

Henkilökuntaa on kuultu esiselvityksestä alkaen säännöllisesti yhteistoimintamenettelysäännösten mukaisesti ja henkilökunnan näkemykset on otettu huomioon suunnittelussa. Molemminpuolinen aktiivinen tietojen vaihto on auttanut organisaatiokulttuurien lähentymisessä ja keskinäisen luottamuksen syntymisessä.

Henkilökunnan muutoksen tuki jatkuu vuonna 2018 ja todennäköisesti valtakunnallisen sote-uudistuksen myötä pidempäänkin.

Henkilöstö siirtyy HYKS Pää- ja kaulakeskukseen (lääkärit, hoitajat, sihteerit, neuropsykologit ja puheterapeutit) ja HYKS Sisätautien ja kuntoutuksen tulosityksikköön (sosiaalityöntekijät, fysioterapeutit ja toimintaterapeutit). Työn suorituspaikkana säilyy 1.1.2018 Laakson sairaala. Helsingin kaupunki vuokraa toimintojen nykyisin käyttämät tilat Laakson sairaalan rakennuksesta 4 HUS:lle.

Laakson sairaala-alueelle suunnitellaan sairaalakampusta, joka sisältää HUS:n ja Helsingin kaupungin psykiatrisen sairaalatoiminnan, sekä Helsingin muuta sairaalatoimintaa. Nykyisille Helsingin kaupungin neurologian toiminnoille suunnitellaan tilat rakennettaviin sairaalarakennuksiin, koska rakennus 4 puretaan 2020-luvun alussa uudisrakentamisen tieltä.

Tarkoituksena on, että HUS voi jatkaa palvelutoimintaa nykyisen kaltaisena ilman katkoksia 1.1.2018 lukien.

Yhteistoiminta

Kuntoutuksen osaamiskeskuksessa järjestettiin kunnallisessa yhteistoimintalaissa tarkoitetut toiminnan siirtämistä koskevat yhteistoimintakoukset henkilöstön informaatio- ja keskustelutilaisuuksina tammikuussa 2017 (9.1., 13.1. ja 16.1.).

Kuntoutuksen osaamiskeskuksessa pidettiin esimieskokous 14.2.2017 liikkeenluovutushankkeesta ja selvityksen tilannekatsauksia käsiteltiin selvityksen edetessä työpaikoilla työyhteisökokouksissa keväällä 2017.

Liikkeenluovutusta käsiteltiin Kuntoutuksen osaamiskeskuksen yhteistoimintakouksissa seuraavasti:

Neurologiset osastot, fysioterapiapalvelut 28.3.2017

22.08.2017

Neurologian erikoislääkärit 5.4.2017 ja 6.6.2017
Neuropsykologit 10.4.2017, 15.4.2017, 15.5.2017 ja 5.6.2017
Kuntoutuksen osaamiskeskus 17.5.2017
Kuntoutuksen osaamiskeskus, sosiaalityö 22.5.2017.

Asiaa käsiteltiin sosiaali- ja terveystoimikunnan (1.6.2017 alkaen sosiaali- ja terveystoimiala) henkilöstötoimikunnassa 13.3.2017 ja 10.4.2017 sekä sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstötoimikunnassa 14.8.2017.

Luovuttavan ja vastaanottavan työnantajan järjestöneuvottelu käsittelee asian 31.8.2017 ennen kaupungin henkilöstötoimikunnan käsittelyä.

Liikkeenluovutusta käsiteltiin ydintoiminnan henkilöstötoimikunnassa seuraavasti: sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -osasto (1.6.2017 alkaen sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut palvelukokonaisuus) 16.1.2017 ja 12.6.2017. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut johtoryhmässä asiaa on käsitelty 13.12.2016 ja 13.6.2017.

HUS:ssa asiaa on käsitelty seuraavasti: Helsingin kaupungin neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan siirtoa HUS:lle sekä Helsingin kaupungin ja HUS:n liikkeenluovutussopimusta on käsitelty HUS:n Pää- ja kaulakeskuksen yhteistyöryhmässä 5.6.2017. Asiaa käsitellään myös HYKS:n yhteistyökokouksessa ja sen jälkeen tavoitteena on käsitellä asia HYKS-sairaanhoidon lautakunnan kokouksessa 19.9.2017.

Toiminnan siirto

Helsingin kaupungin ja HUS:n liikkeenluovutussopimuksessa (liite 3) sovitaan Helsingin kaupungin Kuntoutuksen osaamiskeskuksen neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan luovuttamisesta kokonaisuudessaan HUS:lle. Luovutettava toiminta on kuvattu liikkeenluovutussopimuksen kohdassa 3. Luovutettava käyttö- ja vaihto-omaisuus, lisenssi ja palvelutoimintaan liittyvät asiakirjat ja tiedot on kuvattu kohdassa 6. Siirtyvän omaisuuden arvo on 19 157,26 euroa (poistamaton hankintameno).

Muutos toteutetaan liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti ehdolla, että tarvittavat päätökset tullaan tekemään. Henkilöstöjärjestelyissä noudatetaan Helsingin kaupungin hallinnossa sovellettavia ohjeita ja menettelytapoja.

Siirtyviin työntekijöihin sovelletaan työsopimuslain 1 luvun 10 §:n ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 25 §:ssä tarkoitettuja liikkeenluovutusta koskevia sääntöjä. Työntekijät siirtyvät ns. vanhoina työntekijöinä.

22.08.2017

Kuntoutuksen osaamiskeskuksen neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan siirtyessä liikkeenluovutuksena HUS:iin siirtyy neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan henkilöstö vastaanottavan työnantajan HUS:n palvelukseen. Siirtyvän henkilöstön asema määräytyy liikkeenluovutuslainsäädännön perusteella. Kaupunginkanslian henkilöstöosasto neuvottelee siirtosopimuksen henkilöstön asemasta henkilöstöjärjestöjen kanssa erikseen.

Siirtyvä henkilökunta

Neurologian toimintojen siirtyvä henkilökunta, johon kuuluvat hoitavat seuraavia vakansseja:

- 1 apulaisylilääkäri
  - 5 osastonlääkäriä
  - 5 neuropsykologia
  - 1 vastaava puheterapeutti
  - 5 puheterapeuttia
  - 9 fysioterapeuttia
  - 1 erikoistoimintaterapeutti
  - 7 toimintaterapeuttia (yhdellä vakanssilla myös sijainen)
  - 1 vastaava sosiaalityöntekijä
  - 2 sosiaalityöntekijää
  - 2 osastonhoitajaa
  - 2 apulaisosastonhoitajaa
  - 16 perushoitajaa
  - 25 sairaanhoitajaa
  - 5 osastonsihteerä
- Lisäksi avoimet ja määräaikaisesti täytetyt vakanssit:
- 1 ylilääkäri (avoin)
  - 1 apulaisylilääkäri (avoin)
  - 3 erikoistuvaa lääkäriä (täytetty määräaikaisesti 28.2.2018 asti)

1 neuropsykologi (täyttöprosessi kesken)

1 perushoitaja (mahdollinen nimikemuutos sairaanhoitajaksi ennen siirtoa)

Siirtyviä henkilöitä on 90, joista 85 on vakinaisia ja 5 määräaikaista.

Virkaa ja työsuhteisia tehtäviä perustettaessa noudatetaan HUS:n kelpoisuusehtoja ja nimikkeistöjä. Tehtävänimike ja palvelussuhteen laji voivat siirron yhteydessä muuttua HUS:n henkilöstön kelpoisuusehtoihin liittyen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupungin neurologian ja HYKS neurologian toimintojen yhdistäminen tuottaa potilaille aikaisempaa kattavampaa hoitoa ja palvelua, kun neurologinen hoito ja kuntoutus keskitetään integroinnin myötä kokonaisuuteen, jossa on riittävä moniammatillinen osaaminen ja riittävät voimavarat.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 13 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää perusterveydenhuollon jonkin osa-alueen ja erikoissairaanhoidossa jonkin erikoisanalan sekä tietyn, suuruudeltaan merkittävän väestönosan joidenkin terveyspalvelujen tuottamisen aloittamisesta ja lopettamisesta kaupungin omana toimintana.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anna-Liisa Lyytinen, Kuntoutuksen osaamiskeskuksen johtaja, puhelin: 310 42660
annaliisa.lyytinen(a)hel.fi
Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HYKS HKI NEU integraatiotyöryhmän LOPPURAPORTTI 31.5.2017.pdf
- 2 HYKS HKI NEU integraatio ESISELVITYS 20.10.2016.pdf
- 3 Liikkeenluovutus sopimus neurologian toimintojen luovuttaminen HUS:le_ LUONNOS 31.5.2017_(muokattu 22082017)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 211

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvioehdotus 2018 ja taloussuunnitelma 2019–2020

HEL 2017-003539 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2018 talousarvioksi ja vuosien 2019–2020 taloussuunnitelmaksi.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvion laadintaa ohjaavat kaupunginhallituksen 12.6.2017 päättämät kannanotot:

”Kaupunkistrategia on kaupungin keskeisin toimintaa ohjaava asiakirja ja johtamisen väline. Kaupunkistrategiaa toteutetaan ja seurataan talousarvion, taloussuunnitelman, käyttösuunnitelman ja tulosbudjetin avulla. Helsingin kaupunkistrategia vuosille 2017–2021 on tarkoitus hyväksyä kaupunginvaltuustossa syksyllä 2017, minkä jälkeen se ohjaa kaupungin talousarvion valmistelua. Kaupunginhallitus toteaa, että keskenäisen strategiaproessin vuoksi kyse on ns. teknisestä raamista

ja kaupunkistrategiassa hyväksytyt linjaukset tulevat ohjaamaan vuoden 2018 talousarviota sekä lauta- ja johtokuntien käyttösuunnitelmaa ja tulosbudjettia koskevaa päätöksentekoa.

Vuoden 2018 talousarvion määrärahojen taso tarkistetaan vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta (peruspalvelujen hintaindeksi) ja väestönkasvusta kaupunkistrategiassa sovitulla tavalla talousarviovalmistelun edetessä.”

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja tuottaminen muuttuvat todennäköisesti 1.1.2020 alkaen, kun sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen siirtyy maakunnille ja järjestäminen ja tuottaminen erotetaan toisistaan. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus ja ohjaus muuttuvat.

Eduskunnan käsittelyssä oleviin lakiesityksiin tehdään perustuslakivaliokunnan 29.6.2017 antaman lausunnon edellyttämät muutokset. Valinnanvapauslain osalta hallitus antaa uuden hallituksen esityksen aikaisintaan lokakuussa 2017. Maakunta- ja sosiaali- ja terveystalouden uudistusta sekä valinnanvapautta koskevat lakiesitykset käsitellään eduskunnassa samaan aikaan.

Helsinki osallistuu aktiivisena toimijana maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun. Samaan aikaan tavoitteena on, että Helsingin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat kaikilta osin kilpailukykyisiä. Riippumatta maakunta- ja sote-uudistuksen etenemisestä palveluja uudistetaan määrätietoisesti sellaisiksi, jotka helsinkiläiset haluavat jatkossakin valita. Tämä saavutetaan palveluja ja palvelurakennetta uudistamalla, ja huolehtimalla asiakaskokemukseltaan ja saatavuudeltaan hyvistä, vaikuttavista ja laadukkaista monipuolisista palveluista sekä asianmukaisista toimitiloista. Isossa muutoksessa myönteinen henkilöstökokemus edellyttää henkilöstön osaamisen kehittämistä ja itseohjautuvuutta tukevaa, valmentavaa johtamista.

Väestömäärän kasvu, ikääntyminen ja maahanmuutto lisäävät sosiaali- ja terveystalouden kysyntää.

Esitys vuoden 2018 talousarvioksi

Esitys sosiaali- ja terveystalouden vuoden 2018 talousarvioksi ja vuosien 2019–2020 taloussuunnitelmaksi on esityslistan tämän asian liitteenä numero 1.

Menot milj. euroa	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Muutos milj. euroa	Muutos %
Sote yhteensä	2 182,7	2 025,3	2 041,5	+16,2	+0,8 %

Sosiaali- ja terveyspalvelut	1 474,7	1 445,7	1 441,9	-3,8	-0,3 %
Vastaanottokeskukset	0	15,5	15,5	0	0 %
Toimeentulotuki	177,0	26,6	26,6	0	0 %
HUS-kuntayhtymä	529,7	534,8	554,8	+20,0	+3,7 %
Asiakas- ja potilastietojärjestelmä	1,3	2,7	3,3	+0,6	+22,5 %

Sosiaali- ja terveysviraston talousarvioesitys on tehty kaupunginhallituksen antamaan talousarvioraamiin.

Talousarvion laatimisoheissa todetaan, että vuoden 2018 raamin lähtökohtana on valtuustokauden 2013–2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapainoa ja tuottavuuden kasvua koskeva tavoite, joka sisältää käyttömenojen reaalikasvun pitämisen asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella.

Sosiaali- ja terveystoimialan kokonaisraami kasvaa 16,2 milj. euroa (0,8 %) vuoden 2017 talousarviosta, missä merkittävin tekijä on HUS-kuntayhtymän raamin kasvu 20 milj. eurolla. Vertailtaessa vuoden 2017 talousarviota ja vuoden 2018 raamia vuoden 2016 tilinpäätökseen tulee huomioida, että vuoden 2016 tilinpäätös sisältää vuoden 2017 alusta Kelaan siirtyneen perustoimeentulotuen määrärahat.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdan talousarvio pienenee vajaat 3,8 milj. euroa (0,3 %). Kilpailukykysovimuksen mukaisesti työttömyysvakuutusmaksu alenee 0,6 %-yksikköä ja sairausvakuutusmaksu 0,1 %-yksikköä verrattuna vuoteen 2017. Lisäksi kunnalliseläkemaksu alenee 0,2 %-yksikköä, eli henkilöstösivukulut alenevat kokonaisuudessaan 0,9 %-yksikköä. Sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstösivukulujen arvioidaan alenevan muutosten vaikutuksesta yhteensä noin 5 miljoonaa euroa vuonna 2018.

Vastaanottokeskusten nettobudjetoidun talousarviokohdan ja toimeentulotuen talousarviokohdan vuoden 2018 raami on vuoden 2017 talousarvion tasolla. Määrärahassa ei ole vielä huomioitu säilöönottoyksikön toiminnan siirtymistä valtiolle.

HUS:in raami kasvaa 20 milj. euroa (3,7 %) kuluvan vuoden tasosta, alittaen kuitenkin vuoden 2017 ennustetun tason.

Apotin nettobudjetoidun talousarviokohdan menot kasvavat 0,6 milj. eurolla vuoteen 2017 nähden.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottavuustavoitetta toteutetaan muun muassa edistämällä digitalisaatiota, jatkamalla määrätietoista palvelurakenteen keventämistä ja tarkastelemalla vaihtoehtoisia tapoja tuottaa palveluja mahdollisimman kustannustehokkaasti. Palvelujen yksikkökustannusten ei anneta kasvaa, ja yksikkökustannuksissa tavoitellaan muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Palvelujen myöntämisperusteita yhdenmukaistetaan muiden Uudenmaan kuntien kanssa.

Palvelusetelin osuutta palvelujen tuottamistapana lisätään ja uusia palvelusetelivaihtoehtoja selvitetään. Välittömän asiakastyön osuutta työajasta nostetaan aina kun se on tarkoituksenmukaista. Aukioloaikoja laajennetaan osana palvelujen uudistamista.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen raamissa on huomioitu ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen määrärahat 26,6, milj. euroa.

HUS-kuntayhtymä

HUS:in talousarviokohta sisältää mm. HUS:in helsinkiläisille tuottamat terveyspalvelut, joista sosiaali- ja terveystoimiala maksaa HUS-hinnaston mukaisesti.

HUS:in vuoden 2018 talousarvio on kaupunginhallituksen hyväksymän raamin mukaan vajaat 555 milj. euroa. Kasvu on noin 3,7 % verrattuna vuoden 2017 talousarvioon.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sosiaali- ja terveystoimiala seuraa strategian toteutumista talousarvioon asetettujen sitovien toiminnallisten tavoitteiden kautta. Kokonaisuutena sitovien tavoitteiden päämääränä on ohjata toimintaa strategiaohjelman osoittamaan suuntaan. Sosiaali- ja terveystoimialan sitovat tavoitteet ovat seuraavat:

Lastensuojeluasiakkaiden määrä vähenee vuoteen 2017 verrattuna.

Aikuissosiaalityön palvelutarpeen arviointien määrä kasvaa 20% suhteessa asiakasmäärään vuoden 2017 tasosta.

Kehitysvammaisten asumispalveluissa itsenäisesti asuvien osuus kasvaa 2 %-yksikköä vuodessa.

Asiakas pääsee lääkärin kiirettömälle vastaanotolle keskimäärin 10 vuorokaudessa ($T3 \leq 10$ vrk eli kolmas vapaa ajanvarausaika kalenteripäivissä, odotusaikojen mediaani).

Asiakas pääsee hammaslääkärin kiireettömälle vastaanotolle alle kolmessa kuukaudessa (T3 ≤ 90 vrk eli kolmas vapaa ajanvarausaika kalenteripäivissä, odotusaikojen mediaani).

Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuoteen 2017 verrattuna.

Laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee vuoteen 2017 verrattuna.

Sähköinen asiointi kasvaa vähintään 10 % vuoteen 2017 verrattuna.

Toimeentulotuki

Ehkäisevän toimeentulotuen budjetista kohdennetaan ehkäisevänä tukena vähintään 45 % lapsiperheille.

Määrälliset tavoitteet

Suoritettavatavoitteet pohjautuvat vuoden 2017 ennustettuun tasoon, minkä lisäksi tavoitteissa on huomioitu tiedossa olevat toiminnalliset muutokset. Suoritettavatavoitteet on esitetty liitteessä 1.

Palvelujen tuotantotapoja kehitetään vahvistamalla asiakkaan roolia vaikuttavien ennaltaehkäisevien toimien, itsehoidon, omahoidon ja digitaalisten palvelujen avulla niin, että helsinkiläiset tekevät hyvinvointia ja terveyttä edistäviä valintoja arjessaan.

Moniammatillisia, integroituja palveluja, kotiin ja asiakkaan omaan toimintaympäristöön vietäviä palveluja sekä sähköisiä palveluja uudistetaan vastaamaan paremmin asiakastarpeita.

Vastaanottotoiminnan rinnalle ja vaihtoehtoiksi vakiinnutetaan edelleen kevyempiä palveluja, joita ovat muun muassa sähköiset palvelut, hoitopuhelut, ryhmätoiminta, jalkautuvat palvelut sekä monimuotoiset kotiin vietävät palvelut.

Palvelurakenteen keventäminen jatkuu. Laitoshoidon vähennetään edelleen, ja erilaisia kotiin ja muuhun asiakkaan toimintaympäristöön vietäviä palveluja ja kuntoutusta vahvistetaan.

Investoinnit

Kaupungin 10-vuotisen investointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on vuotuinen kokonaisinvestointitaso 670 milj. euroa. Kaupunkitasolla on linjattu, että hallintokuntien tulee laatia tilankäyttöohjelmat ja niiden tehostamissuunnitelmat.

22.08.2017

Tavoitteena on, että kaupungin omassa käytössä olevien toimitilojen kokonaispinta-alan määrä ei kasva strategiakaudella. Sosiaali- ja terveystoimiala on laatinut priorisoidun 10-vuotissuunnitelman tulevista investoinneista. Suunnitelma sisältää myös poistuvat tilat.

Sosiaali- ja terveystoimialan tilankäyttöohjelma on esityslistan tämän asian liitteenä 2.

Irtain käyttöomaisuus

Sosiaali- ja terveystoimialan irtaimen omaisuuden raami on 10 milj. euroa, mikä on 5,2 milj. euroa (34 %) kuluvan vuoden irtaimen omaisuuden raamia vähemmän. Raamin pieneneminen johtuu pääosin siitä, että vuoden 2017 talousarviossa oli määrärahat Kalasataman terveystoimintakeskuksen varustamiseen.

Irtaimen omaisuuden hankinnat ovat esityslistan tämän asian liitteenä 3.

Toimialajohtajan kannanotot

Toimialajohtaja toteaa, että talousarvioehdotus on laadittu kaupunginhallituksen päättämän raamin mukaiseksi. Sosiaali- ja terveystoimialan talousarviokohdan osalta vuoden 2018 talousarvioesitys pienenee 0,3 % kuluvan vuoden talousarviosta. Toisaalta kilpailukykysojimus alentaa toimialan henkilöstökustannuksia, mutta silti vuoden 2018 talousarvion pohjan pitävyyden kannalta aivan keskeistä on budjetissa pysyminen kuluvana vuonna.

Palvelukokonaisuuksien tarkemmat suunnitelmat palvelujen järjestämiseksi ja tuottamiseksi valmistellaan käyttösuunnitelmien laadinnan yhteydessä syksyllä 2017.

Sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstötoimikunnan asiasta mahdollisesti antama lausunto toimitetaan sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioehdotus 2018 ja taloussuunnitelma 2019-2020
- 2 Tilankäyttöohjelma 2018
- 3 Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2018

22.08.2017

Asia/4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 212

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirkku Ingervon ym. talousarvioaloitteeseen päiväkotien ja koulujen sisäilma- ja peruskorjauksista

HEL 2017-001947 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Sirkku Ingervon ym. päiväkotien ja koulujen sisäilma- ja peruskorjauksia koskevasta talousarvioaloitteesta:

"Koulujen ja päiväkotien sisäilma-asioiden hoitamisesta vastaa Helsingissä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala yhteistyössä kaupunkiympäristötoimialan kanssa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on monialainen sisäilmaryhmä, joka käsittelee toimialan käytössä olevien tilojen sisäilmaongelmia.

Kaupungilla on ohjeet sisäilmaongelmien hoitamiseen. Kaupungin ohjeiden mukaan työterveyshuolto toimii puolueettomana asiantuntijana henkilöstön hyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä kysymyksissä, tuongelmanratkaisun tueksi tietoa työntekijöiden terveydentilasta ryhmätasolla ja auttaa tilan terveydellisen riskin arvioinnissa sekä tekee tarvittaessa sisäilmastokyselyn tilan käyttäjille.

22.08.2017

Kaupungin kiinteistöjen ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristötoimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus.

Terveys- ja hyvinvointiarviointivaikutusten arviointi

Kosteus- ja homevaurioista oireilevan potilaan Käypä hoito -suositukseen mukaan (Duodecim 25.1.2017) kosteusvauriot tulee pyrkiä korjaamaan ja niiden synty ehkäisemään, koska näin voidaan vähentää hengitystieoireilua ja ylläpitää rakennuksen kuntoa. Rakennuksen kosteusvaurio on yksi hengitystieoireiden ja astman riskitekijä. Syy-seuraussuhdetta kosteus- ja homevauriorakennusten ja yhdenkään terveysvaikutuksen välillä ei ole voitu todeta, koska ei tiedetä, mistä tekijöistä ja millä mekanismilla terveysvaikutukset aiheutuvat. Ei ole olemassa laboratorio- tai muita tutkimuksia, joilla yksilön kohdalla kosteus- ja homevaurio voidaan edes kohtalaisella varmuudella yhdistää potilaan hengitystieoireisiin tai sairauksiin.

Käypä hoito -suositukseen mukaan rakennuksen sisäilman rooliin potilaan oireessa tai sairaudessa ei tule ottaa kantaa ilman, että käytettävissä on terveydensuojeluviranomaisen eli yleensä kunnan terveystarkastajan tai rakennuksen kunnan ja sisäilman laadun tutkineen pätevän asiantuntijan (esim. rakennusterveysasiantuntija, STM:n asetus 545/2015 «<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150545>»1) lausunto siitä, onko rakennuksessa merkittävä kosteus- ja homevaurio.

Sosiaali- ja terveystoimi on laatinut ohjeen terveys- ja hyvinvointivaikutusten ennakoarvioinnista Helsingissä (hyväksytty 28.9.2016). Tämä ohje on tarkoitettu kaupungin kaikkien toimialojen toimintaan ja päätöksiin, jolla voi olla vaikutusta kaupunkilaisten terveyteen ja hyvinvointiin."

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Ingervo Sirkku ja 46 muuta valtuutettua ovat allekirjoittaneet talousarvioaloitteen päiväkotien ja koulujen sisäilmakorjausten ja peruskorjausten kiirehtimiseksi.

Lauta- ja johtokuntien on käsiteltävä talousarvioaloitteista annettavat lausunnot samanaikaisesti talousarvioehdotusten kanssa. Lausunnoissa on selvitettävä, miten aloitteessa esitetyt toimenpiteet on otettu huomioon talousarvioehdotuksessa. Määräaika on 31.8.2017.

Lausuntoa on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan lisäksi myös kaupunkiympäristölautakunnalta ja kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Aloite on esityslistan tämän asian liitteenä.

22.08.2017

Asia/5

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, puhelin: 310 42256
pirjo.sipilainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ingervo Sirku ym. talousarvioaloite Kvsto 15.2.2017 asia 36

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 213

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nina Hurun ym. talousarvioaloitteesta ikääntyneiden liukastumisturmien ehkäisystä kenkien liukuestein

HEL 2017-002211 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi
Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa valtuutettu Nina Hurun ym. talousarvioaloitteesta ikääntyneiden liukastumisturmien ehkäisystä kenkien liukuestein seuraavan lausunnon:

”Helsingin kaupunki pyrkii ehkäisemään tapaturmia, vahvistamaan turvallisuustyötä ja parantamaan turvallisuuskulttuuria. Kaatumisten ja liukastumisten ehkäisy nähdään yhtenä keskeisenä painoalueena niiden suuren määrän ja kustannusvaikutusten vuoksi. Sosiaali- ja terveystoimi on mukana kaupunkitasoisessa tapaturmien ehkäisytyössä.

Ulkona kaatumisen ehkäisyyn voidaan vaikuttaa eri tahojen toimesta, joita ovat esimerkiksi kaupunki, kiinteistönomistajat ja asukkaat itse. Katujen ja jalankulkureittien talvihoitotoimenpiteet, niiden ajoitus, käytettävä kalusto ja materiaalit sekä esteettömyysnäkökohdat ovat näistä keskeisiä. Helsingin kaupunki oli talvella 2016–2017 mukana valtakun-

nallisessa Pysy pystyssä -viestintäkampanjassa, jossa tehtiin muiden muassa esite hyvien talvikenkien ominaisuuksista jaettavaksi kaupungin toimipisteissä.

Sosiaali- ja terveystoimen eräissä toimipaikoissa on käytössä Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen kehittämä IKINÄ-malli iäkkäiden kaatumisvaaran tunnistamiseen ja kaatumisten ehkäisyyn. Pitkäaikaishoidossa ja kotihoidossa on käytössä RAI-toimintakykymittari, jolla on mahdollista kartoittaa kaatumisriskiä. Tulosten perusteella suunnitellaan ja toteutetaan henkilökohtaiset toimenpiteet kaatumisen ehkäisemiseksi. Kaikki 75-vuotiaat helsinkiläiset kutsutaan hyvinvointia edistävään yleisötilaisuuteen, joissa kerrotaan muiden muassa tapaturmien ehkäisystä. Aihe on esillä myös 85-vuotiaille tarjottavilla kotikäynneillä.

Ikääntyneen henkilön kaatumisriskin arvioiminen edellyttää yksilöllistä selvitystä, joka kattaa henkilön terveydentilan ja liikuntakyvyn, elintavat, asumis- ja ympäristöolosuhteet sekä omat näkemykset ja toiveet. Kaatumisen ehkäisutoimet valitaan näiden pohjalta yksilöllisesti. Kenkiin kiinnitettävät liukuesteet ovat yksi mahdollinen toimenpide, mutta se ei sovi kaikille. Henkilön saattaa esimerkiksi olla vaikea asettaa liukuestettä paikoilleen ja ottaa niitä pois. Liukuesteet voivat myös lisätä kaatumisriskiä julkisissa sisätiloissa kuten metroasemilla ja kauppakeskuksissa.

Maksuttomien liukuesteiden jakamisesta vuonna 2005 saadut tulokset

Alkuvuonna 2005 helsinkiläisille 75–79-vuotiaille tarjottiin mahdollisuus hankkia maksusitoumuksella talvijalkineisiin liukuesteet ja 38 % heistä hankki ne. Tehdyn selvityksen mukaan tässä ikäryhmässä murtumien määrä ei lisääntynyt edelliseen vuoteen verrattuna, kun vertailuryhmässä se lisääntyi hieman. Lonkkamurtumien määrässä vastaavaa ei ollut todettavissa, sillä lonkkamurtumat syntyvät yleensä sisätiloissa. Selvityksen aineisto on niin pieni, ettei luotettavia johtopäätöksiä liukuesteiden vaikutuksista ole mahdollista tehdä.

Liukuestekokeilusta kaupungille aiheutuneet välittömät lisäkustannukset olivat 116 000 euroa. Tämän lisäksi kokeilusta aiheutui runsaasti välillisiä kustannuksia ja hallinnollista työtä kilpailutuksesta, palvelusielien luovuttamisesta, puhelinneuvonnasta ja laskutuksesta. Laskennallisesti välittömien lisäkustannusten kattaminen terveyspalvelukustannusten säästöillä olisi edellyttänyt noin 400 tapahtumatta jäänyttä, polikliinisesti hoidettavaa yläraajamurtumaa tai lähes 100 tapahtumatta jäänyttä leikkaushoitoa edellyttävää yläraajamurtumaa. Läheskään näin suurta murtumien määrän vähenemistä ei havaittu. Hyötyyn nähden liukuesteistä aiheutuvat kustannukset osoittautuivat korkeiksi, eikä terveyslautakunta pitänyt kokeilun jatkamista perusteltuna.

22.08.2017

Helsingissä asuu 75–79-vuotiaita henkilöitä 19 000. Ehdotetulla 50 000 euron määrärahalla maksuton kenkiin kiinnitettävä liukueste pystytettiin jakamaan heistä arviolta 1 500–5 000:lle. Laskelma perustuu arvioon siitä, että välittömät kustannukset olisivat 10–30 euroa henkilöä kohti.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää kaatumisen ehkäisyä tärkeänä kaikissa ikäryhmissä ja erityisesti ikääntyneillä. Työhön tarvitaan kaikkia toimialoja ja myös kaupungin asukkaita. Sosiaali- ja terveydenhuollossa asia tulee ottaa esille ikääntyneitä kohdattaessa. Yksittäisenä toimenpiteenä maksuttomien liukuesteiden jakaminen kaikille ikääntyneille ei kuitenkaan ole kannatettava, koska ratkaisu ei sovellu jokaiselle, eikä sen kustannushyötyä ole voitu todentaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvioehdotus vuodelle 2018 on laadittu kaupunginhallituksen 12.6.2017 laatimisoheissaan antamaan raamiin. Vuoden 2018 talousarvioraami ei mahdollista kustannuksia lisääviä toimenpiteitä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ikääntyneiden kaatumistapaturmilla on merkittäviä kielteisiä inhimillisiä, terveydellisiä ja taloudellisia vaikutuksia, joten niiden ehkäisy on tärkeää. Kaatumisen ehkäisyyn voidaan vaikuttaa useilla eri tavoilla, jotka tulee suunnitella yksilöllisesti. Kenkiin kiinnitettävät liukuesteet voivat ehkäistä kaatumista.”

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Valtuutettu Nina Huru ja 23 muuta valtuutettua ovat tehneet talousarvioaloitteen ilmaisten liukuesteiden jakamiseksi ikääntyneille kaupunkilaisille.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 31.8.2017 mennessä. Lausuntoa ei ole pyydetty muilta lautakunnilta.

Aloite on esityslistan tämän asian liitteenä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

22.08.2017

Asia/6

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2017-002211 Nina Huru ym. talousarvioaloite Kvsto 22.2.2017
asia 16 (ilman allekirjoituksia)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 214

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Yrjö Hakasen ym. talousarvioaloitteesta kiireettömien terveyspalvelujen järjestämisestä

HEL 2017-002540 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi
Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa valtuutettu Yrjö Hakasen ym. talousarvioaloitteesta kiireettömien terveyspalvelujen järjestämisestä seuraavan lausunnon:

”Sosiaali- ja terveystoimiala toteuttaa strategisia tavoitteitaan palveluja uudistamalla. Uudistaminen tähtää palvelujen saatavuuden, asiakas- ja henkilöstökokemuksen, tuottavuuden ja vaikuttavuuden paranemiseen. Keskiössä ovat prosessien ja johtamisen uudistaminen sekä perhekeskus, terveys- ja hyvinvointikeskus ja monipuolinen palvelukeskus -toimintamallien kehittäminen. Uudistuksessa huomioidaan kaupungin linjausten ohella voimassa ja valmisteilla oleva lainsäädäntö, kansalliset ohjeet ja suositukset, tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen uudistus sekä yhteiskunnan ajankohtaiset muutosvoimat.

Toimintatavoissa korostetaan asiakaslähtöisyyttä ja moniammatillisuutta ja yhteistyötä terveysalan ja sosiaalialan ammattihenkilöiden välillä vahvistetaan. Uudet keskuskeskukset sijoittuvat hyvien kulkuyhteyksien varrelle. Näiden lisäksi järjestetään myös lähipalveluja. Sähköisiä yhteydenottomahdollisuuksia ja palveluja kehittämällä lisätään palvelujen esteettömyyttä sekä helpotetaan asiointia ajasta ja paikasta riippumatta.

Terveydenhuoltolaki määrittelee kiireettömään hoitoon pääsyn aikarajat eli hoitotakuun. Hoitotakuu toteutuu kaikissa sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa. Lasten ja nuorten erikoissairaanhoidolliset psykiatriset palvelut tuottaa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ja hoitotakuu toteutuu myös niissä.

Yhteydensaanti perusterveydenhuoltoon terveysasemille toteutuu takaisinsoittopalvelulla. Hoidon tarpeen arviointi tehdään terveysasemilla yleensä välittömästi joko puhelimitse tai paikan päällä. Terveysasemille voi hakeutua myös päihde- ja mielenterveysongelmissa ja tarvittaessa sieltä ohjataan eteenpäin. Päihdepoliklinikoille voi hakeutua suoraan. Suun terveydenhuollossa hoidon tarpeen arviointi tehdään keskitetyssä ajanvarauksessa. Kiireetön hoito alkaa kolmen kuukauden sisällä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvioehdotus vuodelle 2018 on laadittu kaupunginhallituksen 12.6.2017 laatimisoheissaan antamaan raamiin. Hoitotakuun toteutuminen eri toiminnoissa on sen mukaisesti mahdollista. Vuoden 2018 talousarvioraami ei mahdollista kustannuksia lisääviä toimenpiteitä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kaikissa ikävaiheissa ja elämäntilanteissa tarpeen mukaisilla, oikea-aikaisilla, riittäväillä ja yksilöllisesti suunnitelluilla ja toteutuvilla sosiaali- ja terveystoimilla voidaan ylläpitää ja edistää henkilön terveyttä ja hyvinvointia.”

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja seitsemän muuta valtuutettua ovat tehneet talousarvioaloitteen määrärahojen varaamisesta sote-palvelujen parantamiseksi.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 31.8.2017 mennessä. Lausunto on pyydetty myös kaupunkiympäristölautakunnalta.

Aloite on esityslistan tämän asian liitteenä.

22.08.2017

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi
Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2017-002540 Yrjö Hakanen ym. talousarvioaloite Kvsto 1.3.2017
asia 22 (ilman allekirjoituksia)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2017

Asia/8

§ 215

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirkku Ingervon ym. talousarvioaloitteesta nuorten kesätyöpaikkojen lisäämiseksi

HEL 2017-002537 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi
Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa valtuutettu Sirkku Ingervon ym. talousarvioaloitteesta nuorten kesätyöpaikkojen lisäämiseksi seuraavan lausunnon:

”Sosiaali- ja terveystoimialalla 16–17-vuotiaiden nuorten kesätyöpaikkoja koordinoi henkilöstöresurssipalvelut -yksikkö. Täysi-ikäiset henkilöt (18 vuotta täyttäneet) hakevat työpaikkoja normaalin haun kautta. Nuorten työllistäminen kesällä toteutetaan kansliapäällikön myöntämällä määrärahalla. Toimiala selvittää alkuvuodesta yksiköiden tarpeet ja halukkuuden ottaa vastaan nuoria kesätyöntekijöitä ja tekee sitten esityksen kyseisestä määrärahasta.

Kesälle 2017 sosiaali- ja terveystoimeen määrärahaa saatiin 281 400 euroa, jolla pystytään palkkaamaan 321 16–17-vuotiaista kuukauden mittaiseen kesätyöhön. Viikoittainen työaika on 30 tuntia 40 minuuttia ja

palkka 800 euroa kuukaudessa. Työaika ja palkkaus on linjattu niin, että ne ovat 80 % maksimista, jotta mahdollisimman monelle nuorelle voidaan määrärahan turvin tarjota työpaikka.

Nuoret palkataan ensisijaisesti sellaisiin avustaviin tehtäviin, joissa ollaan tekemisissä ja tehdään asioita yhdessä asiakkaiden kanssa. Tällaisia kohteita ovat monipuoliset palvelukeskukset, kotihoito, sairaalat ja vammaispalvelut. Joitakin paikkoja on lisäksi vahtimestaripalveluissa, terveysasemilla, neuvoloissa ja toimistotehtävissä.

Tämänhetkisen arvion mukaan kesätyöntekijöiden määrän huomattava kasvattaminen kesä-heinäkuussa ei sosiaali- ja terveystoimialalla ole mahdollista, koska sopivia paikkoja ei ole tarjolla. Työpaikkojen kohdentaminen elokuulle ei onnistu koulujen lukuvuodesta johtuen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta suhtautuu myönteisesti nuorten työllistämiseen kesällä sosiaali- ja terveystoimen eri toimipisteisiin. Työllistettävien määrä tulee sopia työpisteiden kanssa niin, että riittävä ohjaus, tuki ja mielekkäät tehtävät toteutuvat. Työllistäminen toteutetaan kaupungin erillisellä rahoituksella, joten se ei sisälly toimialan talousarvioraamiin vuodelle 2018.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Määräaikainen kesätyöpaikka on 16–17-vuotiaille nuorille hyvä mahdollisuus tutustua eri ammatteihin ja työpaikkoihin ja saada työkokemusta. Työelämän käytänteet tulevat tutuiksi ja vastuun ottaminen omasta toiminnasta kehittyy. Kesätyö tarjoaa mahdollisuuden mielekkääseen tekemiseen, uusiin sosiaalisiin suhteisiin ja palkkaan. Näillä voi olla myönteisiä vaikutuksia nuorten terveyteen ja hyvinvointiin."

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Valtuutettu Sirkku Ingervo ja 17 muuta valtuutettua ovat tehneet talousarvioaloitteen 16–18-vuotiaiden kesätyöpaikkojen lisäämiseksi hallintokuntien, yritysten ja järjestöjen yhteistyönä.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 31.8.2017 mennessä.

Lausuntoa on pyydetty kaupunkiympäristölautakunnalta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta sekä kasvatusta ja koulutuslautakunnalta.

Aloite on esityslistan tämän asian liitteenä.

22.08.2017

Asia/8

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi
Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2017-002537 Sirkku Ingervo ym. talousarvioaloite Kvsto 1.3.2017
asia 19 (ilman allekirjoituksia)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2017

Asia/9

§ 216

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Yrjö Hakasen ym. talousarvioaloitteesta sosiaalipalvelujen ja toimeentulotuen määrärahojen lisäämiseksi

HEL 2017-002539 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi
Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa valtuutettu Yrjö Hakasen ym. talousarvioaloitteesta sosiaalipalvelujen ja toimeentulotuen määrärahojen lisäämiseksi seuraavan lausunnon:

”Sosiaali- ja terveystoimiala toteuttaa strategisia tavoitteitaan palveluja uudistamalla. Uudistaminen tähtää palvelujen saatavuuden, asiakas- ja henkilöstökokemuksen, tuottavuuden sekä vaikuttavuuden paranemiseen. Uudistuksessa huomioidaan kaupungin linjausten ohella voimassa ja valmisteilla oleva lainsäädäntö, kansalliset ohjeet ja suositukset, tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen uudistus sekä yhteiskunnan ajankohtaiset muutosvoimat.

Ikäntyneiden palvelut

Ikäihmisten palveluja uudistetaan Stadin ikäohjelman ja vanhuspalvelulain suuntaisesti koko kaupungissa. Sosiaali- ja terveystoimialalla on

vanhuspalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukainen omatyöntekijä-käytäntö ja palvelut tuotetaan annetuissa määrärajoissa.

Palvelurakenteen muutosta jatketaan ja toiminnan painopistettä siirretään kotona asumisen tukemiseen, jolloin ympärivuorokautisten hoitopaikkojen määrää voidaan vähentää. Ikääntyneiden palvelutarpeen arviointi uudistuu vuoden 2017 loppuun mennessä, jolloin käynnistyy keskitetty ikääntyneiden neuvonta- ja asiakasohjausyksikkö ja käyttöön otetaan uusi arviointiväline. Yksikköön keskitetään palveluneuvonta ja -ohjaus, palvelutarpeiden arviointi, palvelujen järjestäminen sekä palvelujen seuranta ja yhteensovittaminen. Asiakasohjaaja koordinoi asiakkaan kanssa hänelle sopivan palvelukokonaisuuden tarjolla olevista julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tuottamista palveluista.

Lapsiperheiden palvelut

Lapsiperheiden palvelujen kokonaisuuden kehittämistä sosiaalihuoltolain edellyttämällä tavalla jatketaan ja toimintatapoja uudistetaan. Perhekeskusmalli ja monitoimijainen yhteistyö sisältävät muun muassa monikonsultaatiotoimintaa ja moniammatillista palvelun tarpeen arviointia. Tavoitteena on, että erityistä tukea tarvitsevat lapset ja perheet saavat tarvitsemansa tuen jo osana peruspalveluja, jolloin lastensuojelun asiakkuuksien tarve vähenee. Lapsiperheiden palvelut, kuten sosiaaliohjaus ja kotipalvelu toteutuvat matalalla kynnyksellä, eikä palveluihin ole jonoa. Lastensuojelun avohuoltoa vahvistetaan ja kehitetään edelleen kodin ulkopuolisten sijoitusten vähentämiseksi.

Ehkäisevä toimentulotuki

Perustoimeentulotuen maksatus siirtyi vuoden 2017 alusta Kansaneläkelaitokselle. Siirtymävaiheen aikana kunnasta myönnettiin ja maksettiin toimeentulotukilain siirtymäsäännöksen mukaisesti perustoimeentulotukea vielä 31.3.2017 saakka. Tämän lisäksi sosiaali- ja terveystoimessa jouduttiin siirron haasteiden vuoksi ohjaamaan runsaasti työpästä perustoimeentulotuen asiakasneuvontaan ja -ohjaukseen. Huhtikuun 2017 alusta alkaen sosiaali- ja terveystoimen vastuulla ovat vain täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen päätöksenteko ja maksaminen, ja nämä kustannukset on sisällytetty vuoden 2018 talousarvioon.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvioehdotus vuodelle 2018 on laadittu kaupunginhallituksen 12.6.2017 laatimisoheissaan antamaan raamiin. Se sisältää edellä kuvatut ikäihmisten, lapsiperheiden ja täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen palvelut. Vuoden 2018 talousarvioraami ei mahdollista talousarvioaloitteessa ehdotettuja määrärahojen lisäyksiä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kaikissa ikävaiheissa ja elämäntilanteissa tarpeen mukaisilla, oikea-aikaisilla, riittäväillä ja yksilöllisesti suunnitelluilla ja toteutuvilla sosiaali- ja terveyspalveluilla voidaan ylläpitää ja edistää henkilön terveyttä ja hyvinvointia.”

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja seitsemän muuta valtuutettua ovat tehneet talousarvioaloitteen määrärahojen varaamisesta sote-palvelujen parantamiseksi.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 31.8.2017 mennessä. Lausuntoa ei ole pyydetty muilta lautakunnilta.

Aloite on esityslistan tämän asian liitteenä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi
Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HEL 2017-002539 Yrjö Hakanen ym. talousarvioaloite Kvsto 1.3.2017 asia 21 (ilman allekirjoituksia)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 217

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle hä- tämajoituksen järjestämistä koskevista toimenpiteistä

HEL 2016-002473 T 03 01 02

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon hätämajoitusta koskevista toimenpiteistä:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta myönsi 29.11.2016 (§ 297) avustuksia järjestöille niiden vuoden 2017 toimintaan. Samassa yhteydessä lautakunta osoitti virastopäällikön (1.6.2017 lukien toimialajohtaja) erikseen päätettäväksi avustuksiksi enintään 100 000 euroa vuoden 2017 aikana mahdollisesti ilmenevän yllättävän ja merkittävän sosiaali- tai terveysongelman hoitamiseen. Virastopäällikkö kohdensi tämän rahoituksen kahteen hätämajoituksen järjestämistä koskevaan avustukseen. Virastopäällikkö myönsi 27.12.2016 (§ 196) Refuhome ry:lle 5 000 euron avustuksen käytettäväksi kevään 2017 aikana liikkuvan väestön tilapäistä hätämajoitusta tukevien palvelujen järjestämisen henkilöstökustannuksiin. Virastopäällikkö myönsi 22.3.2017 (§ 73) Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle 95 000 euron suuruisen avustuksen käytettäväksi 30.1.–15.4.2017 välisenä aikana liikkuvan väestön ja paperittomien henkilöiden hätämajoitukseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 11.4.2017 (§ 96) 300 000 euron kohdennuksen vuoden 2017 aikana mahdollisesti ilmenevän yllättävän ja merkittävän sosiaali- tai terveysongelman hoitamiseen varoista, jotka olivat vielä kohdentamatta vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa ja tulosbudjeteissa. Toimialajohtaja myönsi 10.7.2017 (§ 41) Vivo ry:lle 76 000 euron avustuksen käytettäväksi liikkuvan väestön ja paperittomien henkilöiden hätämajoituksen järjestämisestä 1.6.–31.12.2017 välisenä aikana viikonloppuoina aiheutuviin kuluihin Hermannin diakoniatalossa sekä viikolla tarvittaviin sijaiskuluihin.

Paperittomat ja asunnottomat henkilöt ja perheet ovat työllistäneet sosiaali- ja kriisipäivystyksen sosiaalipäivystystä talvella 2016–2017 satunnaisesti. Talvella sosiaalipäivystykseen tuli noin 20 yhteydenottoa majoituksen puutteesta olevista henkilöistä ja perheistä, jotka ohjattiin Munkkisaaren tai Hermannin majoitustiloihin.

Hietaniemen palvelukeskuksen asumispäivystyksessä on 52 paikkaa asunnottomien henkilöiden majoittamiseksi. Lisäksi patjapaikoille voidaan tarvittaessa sijoittaa kahdeksan henkilöä. Talviaikana lokakuusta

2016 maaliskuuhun 2017 asumispäivystyksestä ei ole jouduttu kääntämään ketään pois. Jonoa asumispäivystykseen oli, mutta heidätkin on saatu majoitettua samana yönä, kun paikka on vapautunut. Yöpyjien määrien keskiarvo oli loka-joulukuussa 56-57, tammikuussa 51, helmikuussa 39 ja maaliskuussa 48.

Talvella 2016–2017 paperittomille henkilöille ja muun muassa Itä-Euroopan alueelta tulleelle liikkuvalla väestöllä on järjestetty hätämajoituspalveluita yhteistyössä Helsingin Diakonissalaitoksen ja Helsingin seurakuntayhtymän kanssa Munkkisaaren ja Hermannin diakoniatalon majoitustiloissa. Talvella Munkkisaarella yöpyi keskimäärin 100 ja diakoniatalossa 30 ihmistä vuorokaudessa. Ketään ei tarvinnut kääntää pois. Diakoniatalon majoitus on tarkoitettu ensisijaisesti maassa vailla laillista oleskeluoikeutta eläville henkilöille, mutta myös muut majoituksen tarpeessa olevat voivat käyttää paikkaa. Patjamajoituksen lisäksi tarjolla on iltapala, ja päivällä diakoniatalon palvelut ovat kaikkien käytävissä. Niihin kuuluvat edulliset aamiaiset ja lounaat, suihku sekä mahdollisuus pestä vaatteita.

Hermannin diakoniatalon majoitus oli toukokuussa täynnä ja sen käyttäjät olivat lähinnä liikkuvaa väestöä, suomalaisia sekä EU:n ulkopuolelta tulleita henkilöitä. Sosiaalityön etsivän työn työntekijät jalkautuivat Hermannin säännöllisesti ja yhteistyössä diakoniatyön kanssa pyrkivät ohjaamaan muun muassa suomalaisia virallisten palvelujen piiriin.

Hirundo, Kidutettujen kuntoutuskeskus ja Global clinic muuttavat Munkkisaareen remontin jälkeen, mahdollisesti elokuussa. Alakerran isoon tilaan on suunniteltu päiväkeskus sekä liikkuvalla väestöllä (Hirundo) että paperittomille henkilöille. Isoa tilaa on mahdollista jakaa huomioiden molemmat ryhmät. Tilaa on myös majoituskapasiteetin kasvattamiseen, jos Hermannin diakoniatalo jää pieneksi.

Kilpailutetut kriisimajoitusta järjestävät palveluntuottajat olivat talvella valmiudessa tuottamaan ostopalveluna tarpeen mukaan nopeasti hätämajoitusta. Tätä ei kuitenkaan talven aikana tarvittu. Paperittomien lapsiperheiden osalta on mahdollisuus etsiä heille asunto kriisimajoituksen työryhmän kautta, mutta sinne ei ole ohjattu yhtään tällaista lapsiperhettä. Myöskään lastensuojelussa ei ole ollut paperittomia asunnottomia lapsiperheitä asiakkaina.

Helsingin kaupunginjohtaja perusti 3.5.2017 turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeita koordinoivan työryhmän. Työryhmän tehtävänä on kartoittaa turvapaikan hakijoiden ja paperittomien henkilöiden tuomia haasteita ja palvelutarpeita ja tehdä esityksensä kaupungin yhteisistä linjauksista niihin vastaamiseksi. Lisäksi työryhmän tehtävänä on valmistella asiassa mahdollisesti tarvittavia ohjeita

22.08.2017

tai esityksiä yhteistyötarpeista muiden kaupunkien, järjestöjen sekä valtion kanssa.

Syksyllä 2017 ovat järjestöavustukset ovat jälleen haettavissa mm. ensi talven hätmajoituksen järjestämiseksi. Tilannetta ja hätmajoitustarpeen kehittymistä seurataan tiivisti yhdessä kaupungin ja muun muassa seurakunnan ja Diakonissalaitoksen kanssa.

Liitteenä numero 1 on eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 30.5.2017 antama päätös Hätmajoitusta koskeva ohjeistus ja hätmajoituksen järjestäminen. Päätöksen kohdassa 3.3.2 Vähimmäistason turvaaminen Helsingin kaupungin hätmajoitusjärjestelyissä apulaisoikeusasiamies toteaa yhteenvedona (sivu 24): "Helsingin kaupunki on luonut järjestelmän ulkomaalaisten laittomien siirtolaisten perustarpeiden täyttämiseksi. Käytettävissäni olevien tietojen ja selvitysten valossa en voi katsoa, että Helsingin kaupungin toimielimet tai kaupungin viranhaltijat olisivat jättäytyneet passiivisiksi tai toimettomiksi hädänalaisten ihmisten välttämättömään huolenpidon tarpeeseen vastaamisessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee, että talven 2016–2017 käytäntöä järjestää ja rahoittaa hätmajoitus liikkuvalla väestöllä ja paperittomille tarpeen mukaan jatketaan niin kauan kuin tarvetta on. Loppuvuodeksi 2017 tähän voidaan käyttää mm. käyttösuunnitelman kohdentamattomia varoja.

Terveys ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Hätmajoituksen järjestäminen kohdistuu vähäiseen määrään Helsingissä oleskelevia ulkomaalaisia, mutta se turvaa kaikkein vaikeimmissa asemassa oleville henkilöille Suomen perustuslain 19 §:n 1 momentissa jokaiselle turvatu oikeuden välttämättömään huolenpitoon, kun he eivät kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa. Tällaisena hätmajoituksen järjestäminen on terveys- ja hyvinvointivaikutuksiltaan merkittävä."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lautakunta päättää palauttaa lausunnon uudelleen valmisteltavaksi siten, että lausunto noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön ohjetta "Kunnille suositukset laittomasti maassa oleskelevien kiireelliseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon"

Palautusehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava uusi kappale: Lautakunta katsoo, että hätmajoitus on lyhytaikainen ratkaisu eikä sen tule tukea maassa laittomasti tai ilman asianmukaisia perusteita oleskelua. Hätmajoitusta tarvitsevat ihmiset tulee ohjata joko oman Eu/Eta-maan palveluiden piiriin tai vapaaehtoisen paluun piiriin yhteistyössä maahanmuuttoviraston kanssa.

Vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon toiseksi viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava uusi kappale: Lautakunta huomauttaa, että liittyen sosiaalihuoltoon, ministeriö ohjeistaa kuntia seuraavalla tavalla liittyen laittomasti maassa oleskeleville annettavaan sosiaalihuoltoon: "Mikäli laittomasti maassa oleskelevä henkilö tarvitsee välttämätöntä kiireellistä apua, hänet tulisi ensisijaisesti ohjata kuntaan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle, jotta tuen tarve arvioitaisiin. Kunnat selvittävät tukea hakevan oleskeluoikeuden Maahanmuuttoviraston tilannekeskuksesta. Kuntien tulisi huolehtia mahdollisuuksien mukaan siitä, että mahdollisesti annettavaan hätmajoituspalveluun sisältyisi myös ruoka ja mahdollisesti muukin akuutti apu."

Vastaehdotus 2 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia lisätään seuraava uusi kappale: Lautakunta huomauttaa, että Helsingin kaupungin on asiallista noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön ohjetta "Kunnan viranomaiset ohjaavat laittomasti maassa oleskelevat maahanmuuttoviranomaisten puoleen. Vapaaehtoisen paluun järjestelmässä kansainvälistä suojelua hakeneelle ulkomaalaiselle voidaan korvata kohtuulliset muuttokustannukset ja maksaa avustusta, jos hän poistuu maasta vapaaehtoisesti."

Vastaehdotus 3 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 4:

Jäsen Laura Nordström: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee, että talven 2016-2017 käytäntöä järjestää ja rahoittaa hätmajoitus liikkuvalla väestöllä ja paperittomille tarpeen mukaan jatketaan niin kauan kuin tarvetta on. Loppuvuodeksi 2017 tähän voidaan käyttää mm. käyttösuunnitelman kohdentamattomia varoja."

22.08.2017

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

Vastaehdotus 5:

Jäsen Laura Nordström: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava kappale: "Lautakunta korostaa, että hätmajoituksen rahoituksen ei tule olla syy-
nä muiden järjestöavustusta saavien järjestöjen rahasumman leikkaamiselle."

Kannattaja: Jäsen Saku Etholen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten pohjalta:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Laura Nordström): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee, että talven 2016-2017 käytäntöä järjestää ja rahoittaa hätmajoitus liikkuvalle väestölle ja paperittomille tarpeen mukaan jatketaan niin kauan kuin tarvetta on. Loppuvuodeksi 2017 tähän voidaan käyttää mm. käyttösuunnitelman kohdentamattomia varoja."

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Laura Nordströmin vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5 (jäsen Laura Nordström): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava kappale: "Lautakunta korostaa, että hätmajoituksen rahoituksen ei tule olla syy-
nä muiden järjestöavustusta saavien järjestöjen rahasumman leikkaamiselle."

Jaa-äännet: 7

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Karita Toijonen

Ei-äännet: 6

Katju Aro, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 6.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä jätettiin seuraava eriävä mielipide:

Jäsen Mari Rantanen jätti eriävän mielipiteen päätöksestä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös 30.5.2017
- 2 Ohje muiden kuin helsinkiläisten tilapäisestä majoituksesta.doc

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon hätmajoitusta koskevista toimenpiteistä:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta myönsi 29.11.2016 (§ 297) avustuksia järjestöille niiden vuoden 2017 toimintaan. Samassa yhteydessä lautakunta osoitti virastopäällikön (1.6.2017 lukien toimialajohtaja) erikseen päätettäväksi avustuksiksi enintään 100 000 euroa vuoden 2017 aikana mahdollisesti ilmenevän yllättävän ja merkittävän sosiaali- tai terveysongelman hoitamiseen. Virastopäällikkö kohdensi tämän rahoituksen kahteen hätmajoituksen järjestämistä koskevaan avustukseen. Virastopäällikkö myönsi 27.12.2016 (§ 196) Refuhome ry:lle 5 000 euron

22.08.2017

avustuksen käytettäväksi kevään 2017 aikana liikkuvan väestön tilapäistä hätämajoitusta tukevien palvelujen järjestämisen henkilöstökustannuksiin. Virastopäällikkö myönsi 22.3.2017 (§ 73) Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle 95 000 euron suuruisen avustuksen käytettäväksi 30.1.–15.4.2017 välisenä aikana liikkuvan väestön ja paperittomien henkilöiden hätämajoitukseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 11.4.2017 (§ 96) 300 000 euron kohdennuksen vuoden 2017 aikana mahdollisesti ilmenevän yllättävän ja merkittävän sosiaali- tai terveysongelman hoitamiseen varoista, jotka olivat vielä kohdentamatta vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa ja tulosbudjeteissa. Toimialajohtaja myönsi 10.7.2017 (§ 41) Vivo ry:lle 76 000 euron avustuksen käytettäväksi liikkuvan väestön ja paperittomien henkilöiden hätämajoituksen järjestämisestä 1.6.–31.12.2017 välisenä aikana viikonloppuöinä aiheutuviin kuluihin Hermannin diakoniatalossa sekä viikolla tarvittaviin sijaiskuluihin.

Paperittomat ja asunnottomat henkilöt ja perheet ovat työllistäneet sosiaali- ja kriisipäivystyksen sosiaalipäivystystä talvella 2016–2017 satunnaisesti. Talvella sosiaalipäivystykseen tuli noin 20 yhteydenottoa majoituksen puutteesta olevista henkilöistä ja perheistä, jotka ohjattiin Munkkisaaren tai Hermannin majoitustiloihin.

Hietaniemen palvelukeskuksen asumispäivystyksessä on 52 paikkaa asunnottomien henkilöiden majoittamiseksi. Lisäksi patjapaikoille voidaan tarvittaessa sijoittaa kahdeksan henkilöä. Talviaikana lokakuusta 2016 maaliskuuhun 2017 asumispäivystyksestä ei ole jouduttu kääntymään ketään pois. Jonoa asumispäivystykseen oli, mutta heidätkin on saatu majoitettua samana yönä, kun paikka on vapautunut. Yöpyjien määrien keskiarvo oli loka-joulukuussa 56-57, tammikuussa 51, helmikuussa 39 ja maaliskuussa 48.

Talvella 2016–2017 paperittomille henkilöille ja muun muassa Itä-Euroopan alueelta tulleelle liikkuvalla väestöllä on järjestetty hätämajoituspalveluita yhteistyössä Helsingin Diakonissalaitoksen ja Helsingin seurakuntayhtymän kanssa Munkkisaaren ja Hermannin diakoniatalon majoitustiloissa. Talvella Munkkisaareissa yöpyi keskimäärin 100 ja diakoniatalossa 30 ihmistä vuorokaudessa. Ketään ei tarvinnut kääntymään pois. Diakoniatalon majoitus on tarkoitettu ensisijaisesti maassa vailla laillista oleskeluoikeutta eläville henkilöille, mutta myös muut majoituksen tarpeessa olevat voivat käyttää paikkaa. Patjamajoituksen lisäksi tarjolla on iltapala, ja päivällä diakoniatalon palvelut ovat kaikkien käytävissä. Niihin kuuluvat edulliset aamiaiset ja lounaat, suihku sekä mahdollisuus pestä vaatteita.

22.08.2017

Hermannin diakoniatalon majoitus oli toukokuussa täynnä ja sen käyttäjät olivat lähinnä liikkuvaa väestöä, suomalaisia sekä EU:n ulkopuolelta tulleita henkilöitä. Sosiaalityön etsivän työn työntekijät jalkautuivat Hermanniin säännöllisesti ja yhteistyössä diakoniatyön kanssa pyrkivät ohjaamaan muun muassa suomalaisia virallisten palvelujen piiriin.

Hirundo, Kidutettujen kuntoutuskeskus ja Clobal clinic muuttavat Munkkisaareen remontin jälkeen, mahdollisesti elokuussa. Alakerran isoon tilaan on suunniteltu päiväkeskus sekä liikkuvalla väestölle (Hirundo) että paperittomille henkilöille. Isoa tilaa on mahdollista jakaa huomioiden molemmat ryhmät. Tilaa on myös majoituskapasiteetin kasvattamiseen, jos Hermannin diakoniatalo jää pieneksi.

Kilpailutetut kriisimajoitusta järjestävät palveluntuottajat olivat talvella valmiudessa tuottamaan ostopalveluna tarpeen mukaan nopeasti hätämajoitusta. Tätä ei kuitenkaan talven aikana tarvittu. Paperittomien lapsiperheiden osalta on mahdollisuus etsiä heille asunto kriisimajoituksen työryhmän kautta, mutta sinne ei ole ohjattu yhtään tällaista lapsiperhettä. Myöskään lastensuojelussa ei ole ollut paperittomia asunnottomia lapsiperheitä asiakkaina.

Helsingin kaupunginjohtaja perusti 3.5.2017 turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeita koordinoivan työryhmän. Työryhmän tehtävänä on kartoittaa turvapaikan hakijoiden ja paperittomien henkilöiden tuomia haasteita ja palvelutarpeita ja tehdä esityksensä kaupungin yhteisistä linjauksista niihin vastaamiseksi. Lisäksi työryhmän tehtävänä on valmistella asiassa mahdollisesti tarvittavia ohjeita tai esityksiä yhteistyötarpeista muiden kaupunkien, järjestöjen sekä valtion kanssa.

Syksyllä 2017 ovat järjestöavustukset ovat jälleen haettavissa mm. ensi talven hätämajoituksen järjestämiseksi. Tilannetta ja hätämajoitustarpeen kehittymistä seurataan tiivisti yhdessä kaupungin ja muun muassa seurakunnan ja Diakonissalaitoksen kanssa.

Liitteenä numero 1 on eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 30.5.2017 antama päätös Hätämajoitusta koskeva ohjeistus ja hätämajoituksen järjestäminen. Päätöksen kohdassa 3.3.2 Vähimmäistason turvaaminen Helsingin kaupungin hätämajoitusjärjestelyissä apulaisoikeusasiamies toteaa yhteenvetona (sivu 24): "Helsingin kaupunki on luonut järjestelmän ulkomaalaisten laittomien siirtolaisten perustarpeiden täyttämiseksi. Käytävissä olevien tietojen ja selvitysten valossa en voi katsoa, että Helsingin kaupungin toimielimet tai kaupungin viranhaltijat olisivat jättäytyneet passiivisiksi tai toimettomiksi hädänalaisten ihmisten välttämättömään huolenpidon tarpeeseen vastaamisessa.

Terveys ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alvno
FI02012566

22.08.2017

Hätämajoituksen järjestäminen kohdistuu vähäiseen määrään Helsingissä oleskelevia ulkomaalaisia, mutta se turvaa kaikkein vaikeimmissa asemassa oleville henkilöille Suomen perustuslain 19 §:n 1 momentissa jokaiselle turvatun oikeuden välttämättömään huolenpitoon, kun he eivät kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa. Tällaisena hätämajoituksen järjestäminen on terveys- ja hyvinvointivaikutuksiltaan merkittävä."

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus edellytti 25.4.2016 (§ 401) päättäessään lausunnon antamisesta eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle hätämajoituksen järjestämisestä koskevien kantelujen johdosta, että apulaisoikeusasiamiehen tehtyä ratkaisunsa kanteluista, hätämajoitusta koskevat kaupungin toimenpiteet viedään kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Liitteenä numero 2 on muiden kuin helsinkiläisten tilapäistä majoitusta koskeva 12.12.2016 päivitetty ohje.

Kaupunginkanslia on pyytänyt lausuntoa kaupunginhallitukselle 30.8.2017 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös 30.5.2017
- 2 Ohje muiden kuin helsinkiläisten tilapäisestä majoituksesta.doc

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.08.2017 § 195

HEL 2016-002473 T 03 01 02

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

22.08.2017

Käsittely

15.08.2017 Pöydälle

Jäsen Saku Etholen teki asiassa seuraavan pöydällepanoehdotuksen: "Ehdotan, että asia jätetään tämän kokouksen osalta pöydälle, koska kyseessä on laaja lausunto, johon haluaisin vielä perehtyä lisää puolueen valtuustoryhmänkin kanssa."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 25.04.2016 § 401

HEL 2016-002473 T 03 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle hätämajoituksen järjestämistä koskevien kantelujen johdosta seuraavan lausunnon:

Kantelut

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle on tehty kaksi kantelua, joissa arvostellaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan menettelyä hätämajoituksen laiminlyönnistä muille kuin helsinkiläisille. Toisessa kantelussa pyydetään arvioimaan Helsingin kaupungin sisäisen ohjeen "Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus" soveltamista sekä lisäksi arvostellaan Helsingin kaupunkia hätämajoituksen keston rajoittamisesta.

Toisessa kantelussa arvostellaan Helsingin kaupungin sisäisen ohjeen "Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus" soveltamista. Kantelussa pyydetään tutkimaan, onko Helsingin kaupunki soveltaessaan sisäistä ohjetta ja evätessään rekisteröimättömiltä EU-kansalaisilta pääsyn hätämajoitukseen toiminut perustuslain 19 §:n 1 momentin vastaisesti. Kantelun mukaan Diakonissalaitoksen päiväkeskus Hirundoon saapui torstaina 7.1.2016 yhteensä 14 rekisteröimättömää EU-kansalaista vailla majoitusta. Kantelun mukaan kahdelle henkilölle järjestyi hätämajoitus yksityisessä kodissa, mutta muut joutuivat viettämään yön ulkona. Samat henkilöt olivat palanneet jälleen 8.1.2016 päiväkeskus

Hirundoon, jolloin heidät saatiin sijoitettua yksityisten henkilöiden koteihin.

Sosiaali- ja terveystieteiden selitys

Perustuslain 19 §:n 1 mom. mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Säännöksessä on kyse ihmisarvoisen elämän vähimmäistasosta, johon kuuluu mm. terveyden ja elinkyvyn säilyttämisen kannalta välttämättömän asumisen järjestäminen jokaiselle. Säännös koskee kaikkia Suomessa oleskelevia henkilöitä.

Sosiaalihuoltolain 12 §:n 1 mom. mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu.

Toimeentulotukilain 1 §:n 1 mom. mukaan toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo.

Sosiaali- ja terveysministeriön opas toimeentulotuen soveltajille (2013:4) linjaa toimeentulotuen myöntämisen oleskeluluvattomille ulkomaalaisille siten, että siihen sisältyy vain välttämätön ruokaraha, lääkkeet ja matkakustannukset kotimaahan. Joissakin tapauksissa on kuitenkin yksilöllisen harkinnan perusteella välttämätöntä myöntää toimeentulotukea asumiseen tai järjestää tilapäinen majoitus muilla keinoin.

Mikäli henkilön terveys ja turvallisuus ovat vakavassa vaarassa, hänelle järjestetään em. lainsäädännön ja STM:n ohjeen perusteella kiireellistä tilapäismajoitusta. Sen tarve arvioidaan pääsääntöisesti sosiaalipäivystyksessä, alueellisissa sosiaalityön tai -ohjauksen toimipisteissä tai järjestöjen toimipisteissä. Palveluja tarvitsevat haastatellaan ja hätämajoitusta myönnetään yksilöllisen tarveharkinnan perusteella.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” -ohjetta sovelletaan kolmannen maan kansalaisiin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa sekä EU/ETA-kansalaisiin, jotka ovat oleskelleet yhtäjaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta eikä heillä ole vielä oikeutta pysyvää oleskelua osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen. Ensimmäisessä henkilö ohjataan hakemaan apua oman maansa suurlähetystöstä. Päästykseen suurlähetystöönsä varaton henkilö voi hakea toimeentulotukea matkakustannuksiin virka-aikana siltä sosiaalityön tai sosiaaliohjauksen palvelupis-

teeltä, jonne hän on hakeutunut ja virka-ajan ulkopuolella sosiaalipäivystyksestä. Toimeentulotuen tarkoituksena ei ole, että tilapäisesti maassa oleva ulkomaalainen voisi sen turvin jatkaa oleskeluaan Suomessa. Mikäli suurlähetystö ei ole Suomessa, matkakustannukset voidaan myöntää sosiaalitoimesta myös suoraan kotimaahan. Mikäli katsotaan, että henkilö ei enää saman päivän aikana voi hakeutua suurlähetystöönsä, hänelle tarjotaan hätmajoituksena yöpyminen ja päiväkeskuspalvelut ensisijaisesti Hietaniemenkadun palvelukeskuksen asu-
mispäivystyksessä yhdeksi yöksi, viikonloppuna viikonlopun yli. Hätmajoitusta myönnetään pääsääntöisesti vain kerran, yleensä 1 - 2 yöksi. Tapauskohtaisesti tästä on mahdollista poiketa sosiaalityöntekijän harkinnan perusteella. Tuona aikana henkilön odotetaan hoitavan asiansa niin, että akuutin tuen tarvetta ei enää ole. Jos henkilö on kyvyn huolehtimaan itsestään esimerkiksi psyykkisen sairauden, päihdeongelman tai vamman vuoksi, henkilö ohjataan psykiatrian tai päihdehuollon hoidontarpeen arviointiin.

Hietaniemenkadun palvelukeskus on matalan kynnyksen palveluyksikkö asuntoa vailla oleville henkilöille. Hietaniemenkatu 5:n palvelukeskuksessa sijaitsee sekä asumispäivystys että tilapäinen asumispalvelu. Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa 52 asunnottomalle tilapäistä asumista maksullisissa yhden hengen huoneissa ja maksutonta majoitusta 52-paikkaisessa asumispäivystyksessä. Asumispäivystyksen paikkamäärä on voitu ylittää pelastuslaitoksen luvalla tilapäisesti. Asumispäivystys on auki joka päivä klo 17.00–8.00.

Hietaniemenkadun palvelujen lisäksi sosiaali- ja terveystoimisto on kilpailuttanut kriisimajoituksen palveluntuottajat. Virasto käynnisti kriisi- ja tilapäismajoituksen hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksytyt hankinnan periaatteet ja ehdot 12.5.2015. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.9.2015 valita palveluntuottajiksi oman toiminnan lisäksi neljä eri palveluntuottajaa. Valituilla palveluntuottajilla on mahdollisuudet vastata myös hätmajoitustarpeeseen lyhytaikaisesti ja nopeasti.

Hietaniemenkadun palvelukeskuksen vuorokausittaiset tapahtumat dokumentoidaan sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmässä olevaan yksikön raporttiin ja palvelukeskuksessa yöpyvät henkilöt kirjataan sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmän hoitopaikkatietoihin. Kantelussa kuvattua yhteydenottoa 7.1.2016 ei ole kirjattu Hietaniemenkadun palvelukeskuksen vuorokausiraporttiin. Sen sijaan sosiaali- ja terveystoimistoon on otettu yhteyttä 8.1.2016 siitä syystä, että Hirundoon oli jäämässä viikonlopuksi henkilöitä ilman yösiijaa. Heitä ei haastateltu yksilökohtaisesti. Selvitysten mukaan kaikki kysymyksessä olevat 14 henkilöä majoitettiin yksityiskodeissa.

Helsingin kaupungin palveluissa kaikkia ihmisiä kohdellaan yhdenvertaisesti. Marraskuussa 2015 Helsingissä oli asunnottomia 3 550. Kanteleissa tarkoitetuille romaneille ei ole kaupungin järjestämistä vastuuseen kuuluvia omia palveluja. Kaupunki kuitenkin avustaa järjestöjä, joilla on palveluja nimenomaan romaneille (esim. Hirundo).

Edellä olevan perusteella vastaukset apulaisoikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyynnön kysymyksiin:

1. Tilapäisen majoituksen tarve arvioidaan pääsääntöisesti sosiaalipäivystyksessä, alueellisissa sosiaalityön tai -ohjauksen toimipisteissä tai järjestöjen toimipisteissä. Hätmajoitus järjestetään yksilöllisen tarveharkinnan perusteella eri tahojen yhteistyönä.
2. Helsingin kaupunki ostaa oman toiminnan lisäksi asunnottomuuteen liittyvää tilapäismajoitusta yksityisiltä palveluntuottajilta. Tilapäismajoitus on väliaikaista, jonka aikana tavoitteena on löytää pysyvä asumisratkaisu. Hietaniemen palvelukeskuksen lisäksi sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus käyttää muita kilpailuttamia palveluntuottajia lyhytaikaisen majoituksen järjestämiseksi.
3. Helsingin kaupunki on järjestänyt sosiaalipäivystyksen toiminnan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Hätmajoitusta on järjestetty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa lain, STM:n ohjeen sekä voimassa olevan sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen sisäisen ohjeen "Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus" mukaisesti.

Hätmajoituksen järjestämisessä on toimittu asianmukaisesti eikä kantelujen tulisi antaa aiheita enempiin toimenpiteisiin.

Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että apulaisoikeusasiamiehen kantelesta tekemän ratkaisun jälkeen hätmajoituksen järjestämistä koskevat kaupungin toimenpiteet tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Helsingin kaupunginhallitus toivoo myös asian ripeää käsittelyä, jotta kaupunginhallitus ehtii ryhtyä mahdollisiin tarvittaviin toimenpiteisiin ennen ensi talvea.

Käsittely

25.04.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esteelliset: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus:

Hannu Oskala:

22.08.2017

Kappale 8, poisto: "Kaikki"

Kappale 8, poisto: "Helsingissä hätmajoitus on järjestynyt yksilöllisen tarveharkinnan perusteella kaikille hätmajoitusta tarvitseville eri tahojen yhteistyönä."

Kappale 12, poisto: "eikä sosiaali- ja terveystarvoston tarjoamaan majoitusratkaisuun palveluntuottajan tiloissa ollut sillä hetkellä tarvetta."

Kappale 15, poisto: "Helsingin kaupunki täyttää velvollisuutensa tarjota hätmajoitusta kaikille sitä tarvitseville yhdenvertaisesti."

Kappale 15, poisto: "Hätmajoitus on järjestynyt yksilöllisen tarveharkinnan perusteella kaikille sitä tarvitseville eri tahojen yhteistyönä."

Kappale 15, lisäys: "Hätmajoitus järjestetään yksilöllisen tarveharkinnan perusteella eri tahojen yhteistyönä."

Kappale 15 siis kuuluu kokonaisuudessaan muutetussa muodossaan:

"1. Tilapäisen majoituksen tarve arvioidaan pääsääntöisesti sosiaalipäivystyksessä, alueellisissa sosiaalityön tai -ohjauksen toimipisteissä tai järjestöjen toimipisteissä. Hätmajoitus järjestetään yksilöllisen tarveharkinnan perusteella eri tahojen yhteistyönä."

Ja loppuun lisäys:

"Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että apulaisoikeusasiamiehen kante-
lusta tekemän ratkaisun jälkeen hätmajoituksen järjestämistä koskevat kaupungin toimenpiteet tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Helsingin kaupunginhallitus toivoo myös asian ripeää käsittelyä, jotta kaupunginhallitus ehtii ryhtyä mahdollisiin tarvittaviin toimenpiteisiin ennen ensi talvea."

Kannattaja: Laura Rissanen

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 2

Arja Karhuvaara, Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12

Otso Kivekäs, Silvia Modig, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Osku Pa-

22.08.2017

jamäki, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Ris-
sanen, Pilvi Torsti, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Veronika Honkasalo

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaan
muutetun ehdotuksen äänin 2 - 12 (1 poissa).

18.04.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimi 31.3.2016

HEL 2016-002473 T 03 01 02

Palauttaen läheteasiakirjat ja liittäen oheen vs. psykiatria- ja päihdepal-
velujen johtajan Mikko Tammisen selvityksen liitteineen, vs. sosiaali- ja
kriisipäivystyksen päällikön Kaisu Ketolan ja johtavan sosiaalityöntekijä
Leena Vallinkoski-Ojaman selvityksen sekä nuorten palveluiden ja ai-
kuissosiaalityön johtajan Maarit Sulavuoren selvityksen.

Lausunnon antamisen määräaika on jatkettu 29.4.2016 saakka.

Kaupunginvaltuutettu Veronika Honkasalo sekä pakolaisneuvonta ry:n
lakimies Heli Aali arvostelevat kanteluissaan Helsingin kaupungin sosi-
aali- ja terveystoimen menettelyä hätämajoituksen laiminlyönnistä
muille kuin helsinkiläisille. Veronika Honkasalon kantelussa pyydetään
arvioimaan Helsingin kaupungin sisäisen ohjeen ”Oleskeluluvattomien
ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” soveltamista sekä lisäksi Honkasa-
lo arvostelee Helsingin kaupunkia hätämajoituksen keston rajoittami-
sesta.

Pakolaisneuvonta ry:n lakimies Heli Aali arvostelee myös kantelussaan
Helsingin kaupungin sisäisen ohjeen ”Oleskeluluvattomien ulkoma-
laisten tilapäinen majoitus” soveltamista. Aali pyytää tutkimaan, onko
Helsingin kaupunki soveltaessaan sisäistä ohjetta ja evätessään rekis-

22.08.2017

teröimättömiltä EU-kansalaisilta pääsyn hätämajoitukseen toiminut perustuslain 19 §:n 1 momentin vastaisesti.

Toimeentulotuki on sosiaaliturvajärjestelmän viimesijainen ja tarveharkintainen taloudellinen tuki. Suomen perustuslain 19 §:n mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon.

Aali tuo kantelussaan esille, että diakonissalaitoksen päiväkeskus Hirundoon saapui torstaina 7.1.2016 yhteensä 14 rekisteröimätöntä EU-kansalaista vailla majoitusta. Kantelun mukaan kahdelle henkilölle oli järjestynyt hätämajoitus yksityisessä kodissa, mutta muut joutuivat viettämään yön ulkona. Samat henkilöt olivat palanneet jälleen 8.1.2016 päiväkeskus Hirundoon ja kantelun mukaan kaikki henkilöt saatiin hätämajoitettua yksityisten henkilöiden koteihin Hirundon toimesta.

Vs. sosiaali- ja kriisipäivystyksen päällikkö Kaisu Ketolan sekä johtavan sosiaalityöntekijä Leena Vallinkoski-Ojaman selvityksen mukaan 7.1.2016 työvuorossa olleet työntekijät eivät muista Hirundon työntekijältä tullutta yhteydenottoa. Vs. psykiatria- ja päihdepalvelujen johtajan Mikko Tammisen selvityksen liitteenä olevissa asumisen tuen päällikkö Taru Neimanin sekä Hietaniemenkadun palvelukeskuksen johtajan Sanna Sunikan selvitysten mukaan palvelukeskuksen vuorokausittaiset tapahtumat dokumentoidaan sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmässä olevaan yksikön raporttiin ja palvelukeskuksessa yöpyvät henkilöt kirjaetaan sosiaalitoimen asiakastietojärjestelmän hoitopaikkatietoihin. Aalin kantelussa kuvattua puhelua 7.1.2016 ei ole kirjattu Hietaniemenkadun palvelukeskuksen vuorokausiraporttiin. Saatujen selvitysten mukaan Hirundosta ei ole oltu yhteydessä Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden 7.1.2016.

Nuorten palveluiden ja aikuissosiaalityönjohtajan Maarit Sulavuoren selvityksen mukaan Hirundosta on otettu yhteyttä 8.1.2016 sosiaali- ja terveystieteiden, koska Hirundoon oli jäämässä viikonlopuksi ihmisiä ilman yösiijaa. Sulavuoren selvityksen mukaan, asiakkaita ei enää ennätetty haastatella yksilökohtaista harkintaa varten ja jokaiselle neljälletoista henkilölle järjestyi majoitus nimettömänä Luona Oy:n tilapäisäsunnoissa. Lisäksi Luona Oy:n kanssa sovittiin, että heidän vastaanotonsa on auki perjantaina 8.1.2016 poikkeuksellisesti klo 17.30 saakka, jotta Hirundon yösiijaa vailla olevat asiakkaat ehditään majoittaa. Kun Hirundoon ilmoitettiin majoituksen järjestymisestä, Hirundosta todettiin selvityksen mukaan, että majoitus oli järjestynyt jo muuta kautta.

Kantelut ovat koskeneet sosiaali- ja terveystieteiden sisäisen ohjeen ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” soveltamista kyseisessä tapauksessa. Kyseinen ohje ”Oleskeluluvattomien ulko-

maalaisten tilapäinen majoitus” on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston sisäinen oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäistä majoitusta koskeva toiminta ohje. Ohjetta sovelletaan kolmannen maan kansalaisiin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa sekä EU/ETA kansalaisiin, jotka ovat oleskelleet yhtä jaksoisesti Suomessa alle viisi vuotta eikä jälkimäisillä ole vielä oikeutta pysyvää oleskelua osoittavaan oleskeluoikeuden rekisteröintitodistukseen.

Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtajan Mikko Tammisen selvityksen liitteinä olevien asumisen tuen päällikön Taru Neimanin ja Hietaniemenkadun palvelukeskuksen johtajan Sanna Sunikan selvitysten mukaan Hietaniemenkadun palvelukeskuksen asumispäivystys on matalan kynnyksen palveluyksikkö asuntoa vailla oleville henkilöille. Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa sijaitsee sekä asumispäivystys että tilapäinen asumispalvelu osoitteessa Hietaniemenkatu 5 B. Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa 52 asunnottomalle tilapäistä asumista maksullisissa yhden hengen huoneissa ja maksutonta majoitusta 52-paikkaisessa asumispäivystyksessä. Asumispäivystyksen sovittu paikkamäärä on voitu ylittää pelastuslaitoksen luvalla tilapäisesti. Asumispäivystys on auki joka päivä klo 17.00–8.00.

Hätämajoituksella tarkoitetaan Helsingin kaupungin sisäisessä ohjeessa viimesijaista ratkaisua asunnon puutteesta johtuvassa akuutissa hätätilanteessa. Sosiaali- ja terveysvirasto on kilpailuttanut kriisimajoituksen palveluntuottajat. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto käynnisti kriisi- ja tilapäismajoituksen hankintaa koskevan tarjouskilpailun yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksytyä hankinnan periaatteet ja ehdot päätöksellään 12.5.2015 (161 §). Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.9.2015 (15/2015) valita palveluntuottajiksi oman toiminnan lisäksi neljä eri palveluntuottajaa. Valituilla palveluntuottajilla on mahdollisuudet vastata tarpeeseen myös lyhytaikaisesti ja nopeasti.

Tilapäisen majoituksen tarve arvioidaan saatujen selvitysten mukaan pääsääntöisesti sosiaalipäivystyksessä, alueellisissa sosiaalityön tai –ohjauksen toimipisteissä tai järjestöjen toimipisteissä. Hätämajoitus on järjestynyt Helsingin kaupungissa kaikille hätämajoitusta tarvitseville eri tahojen yhteistyönä. Lyhytaikaisen hätämajoituksen myöntämiseen liittyy kuitenkin aina asiakkaan kokonaistilanteen selvittäminen.

Sosiaali- ja terveysviraston järjestämässä hätämajoituksessa on kysymys henkilön tilapäisestä ja viimesijaisesta majoituksesta tilanteessa, jossa hänen terveytensä ja turvallisuutensa on vakavassa vaarassa. Toistuvassa majoituksen tarpeessa ei ole enää kyse edellä tarkistettua hätämajoitusta edellyttävästä tilanteesta.

22.08.2017

Sosiaali- ja terveysvirasto on havainnut omavalvontana virheen sosiaali- ja terveysviraston pysyväisohjeessa PYSY108 ”Päätöksentekoprosessit ja yhteistyökäytännöt asunnottomien asiakkaiden osalta”. Kyseisen pysyväisohjeen mukaan Hietaniemenkadun palvelukeskus palvelee vain helsinkiläisiä. Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa on mahdollista majoittaa myös oleskeluluvattomia ulkomaalaisia ja näin ohjeistetaan ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” -ohjeessa. Kyseinen pysyväisohje (PYSY 108) korjataan viipymättä.

Saatujen selvitysten mukaan Hirundoon saapuneet henkilöt eivät ole jääneet heitteille, vaan jokaiselle on järjestynyt hätämajoitus yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Sosiaali- ja terveysvirasto katsoo, että toiminnan sisäinen ohje ”Oleskeluluvattomien ulkomaalaisten tilapäinen majoitus” on edellä esitetyn ja asiassa annettuihin selvityksiin viitaten lainmukainen. Sosiaali- ja terveysvirasto pahoittelee, että asiakkailla ja Hirundon henkilökunnalla on ollut haasteita sosiaali- ja terveysviraston työntekijöiden tavoitettavuudessa sekä lisäksi sosiaali- ja terveysvirasto pahoittelee asiakkaille ylimääräisistä yhteydenotoista syntynyttä haittaa.

Edellä esitetyn ja asiassa annettuihin selvityksiin viitaten sosiaali- ja terveysvirasto katsoo, että Helsingin kaupunki täyttää velvollisuutensa tarjota hätämajoitusta kaikille sitä tarvitseville. Helsingin kaupunki ostaa asunnottomuuteen liittyvää tilapäismajoitusta oman toiminnan lisäksi yksityisiltä palveluntuottajilta. Tilapäismajoitus on väliaikainen ratkaisu, jonka aikana tavoitteena on löytää pysyvä asumisratkaisu. Hietaniemen palvelukeskuksen lisäksi sosiaali- ja terveysvirasto käyttää muita palveluntuottajia lyhytaikaisen majoituksen järjestämiseksi.

Täten Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto katsoo, että hätämajoituksen järjestämisessä on toimittu asianmukaisesti.

Lisätiedot

Marianne Lindqvist, lakimies, puhelin: 310 46302
marianne.lindqvist(a)hel.fi

§ 218

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Veronika Honkasalon ym. valtuustoaloitteesta ehdotuksiksi toimenpiteistä paperittomien tilanteen johdosta

HEL 2017-003881 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon paperittomien tilanteen johdosta tehtäviä toimenpiteitä koskevasta Veronika Honkasalon ym. valtuustoaloitteesta:

"Jokaiselle on Suomen perustuslaissa taattu oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Tämä on subjektiivinen oikeus ja henkilö voi vedota suoraan tähän. Säädöksissä on määritelty tuen tarpeen aiheuttavat tilanteet ja eritoten korostettu lapsen huolenpidosta vastaavien asemaa. Henkilö ei menetä perusoikeuksiaan, vaikka hän ei enää kuulu turvapaikan hakijan vastaanoton piiriin tai on laittomasti maassa.

Sosiaalihuoltolain 12 §:ssä säädetään jokaisen kunnassa oleskelevan henkilön oikeudesta kiireelliseen sosiaalihuoltoon. Myös toimeentulotuki on osa sosiaalihuoltoa. Säännöksen mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa hänen yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu.

Välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon sisältyvät ainakin välttämättömät lääkärin määräämät lääkkeet, majoitus ja ruoka. Oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon julkisessa terveydenhuollossa määräytyy terveydenhuoltolain 50 § mukaan. Kiireellisen hoidon lisäksi kaupunki varmistaa paperittomille välttämättömän sairauksien hoidon, lääkityksen ja seurannan sekä rokotukset ja suun terveydenhuollon samassa laajuudessa kuin turvapaikanhakijoille.

Helsingissä oleskelevien paperittomien toimeentulon ja huolenpidon järjestäminen on keskitetty maahanmuuttoyksikköön. Keskitämisen hyötynä on mm. avun tarpeen kehittymisen seuraaminen, yhdenmukaisen avustamisen kehittyminen ja eri toimijoiden välisen yhteistyön helpottuminen (esim. seurakunta, järjestöt, vastaanottokeskukset). Jos se on henkilön toimeentulon järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaista (esim. virka-ajan ulkopuolella tai lähellä sitä), ensimmäinen päätös tehdään alueellisessa sosiaalityössä tai sosiaali- ja kriisipäivystyksessä. Tämän jälkeen henkilö ohjataan tarvittaessa asioimaan maahanmuutto-

22.08.2017

yksikössä. Helsingissä noudatetaan paperittomien kohdalla ei-helsinki-
läisten tilapäistä majoitusta koskevaa ohjeistusta ja pidempikestoisesta
asumisen järjestämisestä tehdään esitys kriisimajoituksen työryhmälle.
Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää selvitettäväksi, kuinka hyvin pape-
rittomille henkilöille myönnetyn toimeentulotuen määrä vastaa todellista
tarvetta.

Maahanmuuttovirasto on ohjeistanut vastaanottokeskuksia liittyen pal-
velujen päättämiseen. Vastaanottokeskukset antavat tietoa vastaanot-
tokeskuksista poistettaville heidän omalla kielellään. Sosiaalityöntekijät
antavat tulkin välityksellä tiedon vapaaehtoisen paluun järjestelmän
mahdollisuudesta ja sen lisäksi käyvät keskustelua henkilön kanssa sii-
tä, mitä paperittomuus Suomessa merkitsee ja mihin palveluihin hänel-
lä säilyy oikeus. Vastaanottokeskuksissa työskentelee myös henkilös-
töä, joka hallitsee joitakin asiakkaiden yleisimpiä kieliä. Sosiaali- ja ter-
veysvirasto varmistaa, että kaupungin internet-sivuilla kerrotaan riittä-
västi paperittomien oikeudesta palveluihin sekä yhteystiedot palvelui-
den saamiseksi monilla kielillä, kuten arabia, somali, bulgaria ja roma-
nia. Myös tiedotusta ja koulutusta kehitetään siten, että kaupungin
työntekijät ovat täysin selvillä tarjottavista palveluista ja käytännöistä
sekä osaavat kertoa paperittomille heidän oikeuksistaan palveluihin.
Maksukyvyttömyys ei saa muodostua esteeksi palvelujen saamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tarpeellisena, että kohderyhmälle
tarjotaan myös maksutonta oikeudellista neuvontapalvelua hankkimalla
sitä järjestöavustuksilla kolmannelta sektorilta (esimerkiksi Pakolais-
neuvonta ry:ltä). Oikea ja ajantasainen faktatieto oikeudellisesta ase-
masta ja prosesseista rauhoittaa usein hätääntyneiden ihmisten mieltä
ja on siksi kaikkien etu. Se on myös edellytys kestävien ratkaisujen löy-
tämiseksi paperittomien tilanteeseen. Kolmannen sektorin tarjoaman
oikeudellisen neuvonnan avulla paperittomia on pystytty auttamaan
oman tilanteensa selvittämisessä ja sen avulla ollaan myös pystytty ta-
voittamaan yhteiskunnan marginaaliin pudonneita ihmisiä, joilla tosia-
siassa on ollut edellytykset saada turvapaikka tai muu oleskelulupa
Suomessa.

Jokaisen avun tarve arvioidaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammat-
tihenkilöt tukevat paperitonta löytämään tilanteeseensa kestävämpiä
ratkaisuja ja polkuja pois välitilasta, johon paperittomuus henkilön koh-
dalla johtaa. Tapaamisilla kiinnitetään erityisesti huomiota luottamus-
suhteen syntymiseen ja psykososiaalisen tuen antamiseen. Paperitto-
mien terveydenhuolto tapahtuu ensisijaisesti kaupungin omilla terveys-
asemilla tai tarvittaessa erikoissairaanhoidossa. Joissain tilanteissa
henkilö voidaan ohjata myös järjestöjen järjestämiin palveluihin. Myös
muussa vastaanottotyössä selvitetään myös mielenterveyspalveluiden
tarvetta ja toteutustapoja paperittomille.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimi on tukenut järjestöavustuksin Helsingin diakonissalaitoksen säätiön (HDL) ja Helsingin seurakuntayhtymän toimintaa paperittomien palvelujen järjestämisessä. Sosiaali- ja terveyslautakunta on myöntänyt vuosittain yhdistyksille ja säätiölle avustuksia toimintaan, joka tukee sosiaali- ja terveystoimen strategiasuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Jo useiden vuosien ajan on avustuksin tuettu HDL:n ylläpitämän liikkuvan väestön palvelukeskus Hirundon toimintaa (noin 100 000 euroa/vuosi), jonka matalan kynnyksen avoimen toiminnan ja neuvonnan piiriin voivat hakeutua myös paperittomat henkilöt.

Tämän toiminnan lisäksi on vuodesta 2016 lähtien avustettu HDL:n järjestämän tilapäisen hätämajoituksen kuluja kahdessa Helsingissä sijaitsevassa toimipisteessä (Munkkisaari ja Hermanni), joissa majoitusta on järjestetty yhdessä Helsingin seurakuntayhtymän erityisdiakonian kanssa.

Osa hätämajoitukseen suunnatusta avustuksesta on sisältynyt HDL:lle myönnettyyn kokonaisavustukseen, joka vuodelle 2016 oli yhteensä 520 000 euroa ja vuodelle 2017 oli yhteensä 590 000 euroa. Tästä säätiö on käyttänyt hätämajoitukseen itse päättämänsä osuuden.

Tämän lisäksi hätämajoitukseen on ollut käytettävissä lautakunnan virastopäällikön (nyt toimialajohtajan) päätettäväksi erikseen osoittamaa avustusrahaa, joka on varattu ”mahdollisesti ilmenevän yllättävän ja merkittävän sosiaali- tai terveysongelman hoitamiseen”. Vuodelle 2016 tämä varaus oli 100 000 euroa ja vuodelle 2017 tähän on kohdennettu yhteensä 400 000 euroa. Vuodelle 2016 tästä varauksesta myönnettiin hätämajoituksen kuluihin HDL:lle yhteensä 94 000 euroa ja Refuhome ry:lle 6 000 euroa. Vuonna 2017 on jo myönnetty samoille toimijoille yhteensä 100 000 euroa ja Vivo ry:lle 76 000 euroa. Toimialajohtaja päättää vielä käyttämättä olevan varauksen käytöstä tarpeen mukaan syksyn aikana. Tarpeen vaatiessa rahoitusta voidaan lisätä hätämajoitukseen vielä kohdentamattomista varoista, jotta perustuslain suojaamat välttämättömät edellytykset inhimilliselle elämälle toteutuvat paperittomienkin osalta.

Tilapäisellä hätämajoituksella voidaan edesauttaa paperittomien henkilöiden välittömän turvan ja suojan toteutumista Helsingissä. Toimintaan ohjataan sosiaali- ja terveyslautakunnan avustusvaroja tarpeen mukaan. Avustuspäätöksiä on mahdollista tehdä pitkin vuotta ja tämän ansiosta muuttuviin tilanteisiin voidaan reagoida nopeasti ja joustavasti.

Hermannin diakoniatalon hätämajoitus on tarkoitettu ensisijaisesti paperittomille, jotka oleskelevat Helsingissä. Majoitukseen voi tulla anonyymisti ja majoitus on henkilölle ilmaista. Hätätilanteessa majoittumaan voi tulla myös lapsiperheitä.

Erityisdiakonian käytössä on lisäksi kaksi kalustettua yksiötä kriisiasu-
miskäyttöön. Kriisiasunnoissa voidaan majoittaa niin paperittomia kuin
helsinkiläisiä asunnottomia vuorokaudesta muutamiin viikkoihin. Huo-
neistoon voi majoittua enintään viisi henkilöä.

Jatkossa on tärkeää varmistaa, että em. kaltaista yhteistyötä tehdään
ja palveluja on tarjolla myös muissa pääkaupunkiseudun kunnissa sekä
suuremmissa kaupungeissa, jotta paperittomat henkilöt ja heidän tuki-
verkostonsa saavat apua myös muualla kuin Helsingissä.

Sosiaali- ja terveystoimi on ollut myös aktiivinen verkostoyhteistyön ra-
kentamisessa viranomaisten kesken ja sopinut mm. säännöllisestä tie-
don saannista maahanmuuttovirastolta vastaanottokeskuksista uloskir-
joitettavien määrän ja tilanteiden ennakoimiseksi.

Lapsen asemaan kiinnitetään erityistä huomiota, ja otetaan huomioon
se, että laittomasti maassa oleskelevalla lapsella on aina oikeus kaik-
kiin lastensuojelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin. Tarkoituksen
toteuttamiseksi lisätään lastensuojeluviranomaisten ja koko sosiaali- ja
terveydenhuollon henkilöstön koulutusta yleisesti paperittomien tilan-
teesta ja erityisesti paperittomien lasten oikeuksista ja lasten asemaan
liittyvästä salassapitovelvoitteesta. Raskaana oleville ja perheille, joissa
on 0–2-vuotiaita lapsia, taataan mahdollisuus pidempikestoiseen kriisi-
majoitukseen.

Asiat tulevat lastensuojeluviranomaisten käsittelyyn lastensuojeluil-
moituksen tai muun yhteydenoton kautta ja tarvittaessa lastensuojelun
sosiaalityöntekijä käynnistää lapsen palvelutarpeen arvioinnin. Lapsen
ja perheen tilannetta ja heidän tarvitsemaan tukea selvitetään yhteis-
työssä vanhempien ja tarvittaessa muiden yhteistyökumppanien kans-
sa. Asian selvittelyssä käytetään tulkkia ja vanhemmille ja lapselle sel-
vitetään heidän oikeutensa ja lastensuojelun periaatteet. Huostaanotto
on viimesijainen lastensuojelun keino turvata lapsen tilanne.

Paperittomien henkilöiden julkinen terveydenhuolto Helsingissä on vuo-
desta 2014 alkaen järjestetty siten, että kiireellisen hoidon lisäksi tarjo-
taan kaikille raskaana oleville ja alle 18-vuotiaille lapsille laajat tervey-
denhuollon palvelut, mukaan lukien neuvola- ja sairaanhoitopalvelut,
samaa hintaan kuin helsinkiläisille. Tarjottavaan hoitoon kuuluu myös
kiireellinen suun terveydenhuolto, mielenterveyshoito, päihdehoito ja
psykososiaalinen tuki. Tämä koskee myös aloitteessa mainittuja itse-
murhaa yrittäneitä henkilöitä. Kansainvälisten suositusten mukaisesti
tarjotaan välttämättömät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut paperit-
tomille.

0–17 -vuotiaille lapsille sekä raskaana oleville tarjotaan kaikki tervey-
denhuollon palvelut kuten helsinkiläisille. Myös synnytyksen jälkitarkas-

tus kuuluu palveluihin. Palvelut tarjotaan siltä terveysasemalta, johon paperiton henkilö hakeutuu.

Paperittomien terveydenhuoltoa koskevassa ohjeistuksessa korostetaan erityisesti terveydenhuollon salassapitosäännöksiä. Jo hoitosuhde sinänsä on salassa pidettävää tietoa, eikä näistä potilaista informoida poliisia tai mitään muuta hoidon ulkopuolista tahoa. Henkilökunta tiedostaa vaitiolovelvollisuutensa niin paperittomien kuin muidenkin potilaiden kohdalla.

Myös sosiaalihuollon henkilökunta tiedostaa laissa säädetyn salassapitovelvollisuutensa, eivätkä he oma-aloitteisesti ilmoita sosiaalihuollon asiakkuudesta esimerkiksi maahanmuuttovirastolle tai poliisille.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingissä palvelujen tarve on huomioitu ja palvelujen tuottamiseen paperittomille on reagoitu. Helsinki huolehtii paperittomien välttämättömästä toimeentulosta ja huolenpidosta ja heille turvataan majoittumisen, toimeentulon ja terveydenhuollon palvelut. Palveluilla varmistetaan Helsingin alueella oleskeleville paperittomille Suomen perustuslaissa taattu oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lautakunta päättää palauttaa lausunnon uudelleen valmisteltavaksi siten, että lausunto noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön ohjetta "Kunnille suositukset laittomasti maassa oleskelevien kiireelliseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon".

Palautusehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon toiseksi viimeinen ja viimeinen kappale ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia poistetaan ja samaan kohtaan lisätään seuraava kappale: "Sosiaali- ja terveysministeriön ohje laittomasti maassa oleskelevien sosiaali- ja terveystalveiluista edellyttää, että kuntien on aina selvitettävä henkilön oleskeluoikeus Maahanmuuton tilannekeskuksesta sekä ohjattava laittomasti maassa oleskeleva vapaaehtoisen paluun järjestelmään."

Vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon neljänneksi viimeiseen kappaleen loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia tehdään seuraava lisäys: "Laittomasti maassa oleskelevien palveluiden tarjoaminen yli lain vaatiman kiireellisen hoidon, on yksi houkuttimista jäädä oleskelemaan Helsinkiin ja nykyisessä tilanteessa on arvioitava, onko käytännöstä syytä luopua."

Vastaehdotus 2 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnosta poistetaan kappale "Jatkossa on tärkeää varmistaa, että em. kaltaista yhteistyötä tehdään ja palveluja on tarjolla myös muissa pääkaupunkiseudun kunnissa sekä suuremmissa kaupungeissa, jotta paperittomat henkilöt ja heidän tukiverkostonsa saavat apua myös muualla kuin Helsingissä" ja korvataan seuraavalla tekstillä: "Jatkossa on tärkeää varmistaa, että kaupunki toimii siten, että laittomasti maassa olevien palveluita ei laajenneta eivätkä palvelut saa madaltaa kynnystä jäädä oleskelemaan Suomeen. Helsinki noudattaa jatkossa sosiaali- ja terveysministeriön suositusta laittomasti maassa oleskelevien sosiaali- ja terveystalvveluista."

Vastaehdotus 3 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 4:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon kymmenennen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "Toimialajohtaja päättää vielä käyttämättä olevan varauksen käytöstä kuitenkin siten, että varausta ei ole kohdistettu pelkästään laittomasti maassa oleskelevien palveluihin vaan varaus voidaan käyttää myös muun väestöryhmän tarpeisiin."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 5:

Jäsen Mari Rantanen: Lausunnon kolmanneksi viimeisen kappaleen jälkeen lisätään seuraava uusi kohta: "Terveystenhuoltolain mukaan julkisen terveydenhuollon on aina annettava kiireellistä hoitoa kaikille sitä tarvitseville riippumatta siitä, onko henkilö kunnan asukas tai onko hänellä oikeus muulla perusteella terveystalvveluihin.

Kiireellisellä hoidolla tarkoitetaan: äkillisen sairastumisen, vamman, pitkäaikaissairauden vaikeutumisen tai toimintakyvyn alenemisen edellyttämää välitöntä arviota ja hoitoa, kiireellistä suun terveydenhuoltoa, mielenterveyshoitoa, päihdehoitoa ja psykososiaalista tukea. Näissä tapauksissa hoidon aloittamista ei voida pitkittää ilman, että sairaus pahenee tai vamma vaikeutuu.

22.08.2017

Yleensä kiireellisen hoidon tarpeen arviointi tehdään terveydenhuollon päivystysyksikössä. Terveydenhuollon ammattihenkilö arvioi potilaan kiireellisen hoidon tarpeen. Kyse on lääketieteellisestä arviosta, joka perustuu potilaan terveydentilaan ja kansallisiin hoitokäytäntöihin.

Jos potilaalla ei ole oleskelulupaa ja kotikuntaa Suomessa, hänen on maksettava kiireellisen hoidon kustannukset itse täysimääräisinä. Kela korvaa kunnalle tai kuntayhtymälle aiheutuneet kustannukset kiireellisestä sairaanhoidosta, joka on annettu henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa ja jonka hoidosta aiheutuneita kustannuksia ei ole saatu perittyä asiakkaalta. Korvaus perustuu rajat ylittävstä terveydenhuollosta annettuun lakiin (1201/2013). Korvauksen saaminen edellyttää, että kunta tai kuntayhtymä on yrittänyt periä sairaanhoidon kustannuksia asiakkaalta tai muualta (esim. vakuutusyhtiö).

Valtion korvaus julkiselle terveydenhuollolle (Kela)

Valtio korvaa vain kiireellisen sairaanhoidon. Jos kunta on päättänyt laajemmasta palveluvalikoimasta, se vastaa siitä aiheutuvista kustannuksista kokonaan itse."

Vastaehdotus 5 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 6:

Jäsen Katju Aro: Lisätään lausunnon kuudenneksi kappaleeksi seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tarpeellisena, että kohderyhmälle tarjotaan myös maksutonta oikeudellista neuvontapalvelua hankkimalla sitä järjestöavustuksilla kolmannelta sektorilta (esimerkiksi Pakolaisneuvonta ry:ltä). Oikea ja ajantasainen faktatieto oikeudellisesta asemasta ja prosesseista rauhoittaa usein hätääntyneiden ihmisten mieliä ja on siksi kaikkien etu. Se on myös edellytys kestävien ratkaisujen löytämiseksi paperittomien tilanteeseen. Kolmannen sektorin tarjoaman oikeudellisen neuvonnan avulla paperittomia on pystytty auttamaan oman tilanteensa selvittämisessä ja sen avulla ollaan myös pystytty tavoittamaan yhteiskunnan marginaaliin pudonneita ihmisiä, joilla tosiasiallisesti on ollut edellytykset saada turvapaikka tai muu oleskelulupa Suomessa."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 7:

Jäsen Katju Aro: Tehdään lausunnon kuudenneksi viimeisen kappaleen loppuun seuraavat lisäykset: "Tarkoituksen toteuttamiseksi lisätään lastensuojeluviranomaisten ja koko sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutusta yleisesti paperittomien tilanteesta ja erityisesti paperittomien lasten oikeuksista ja lasten asemaan liittyvästä salassapitovelvoitteesta" ja "Raskaana oleville ja perheille, joissa on 0–2-vuo-

22.08.2017

tiaita lapsia, taataan mahdollisuus pidempikestoiseen kriisimajoitukseen."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 8:

Jäsen Katju Aro: Lausunnon neljänteen kappaleeseen lisätään seuraava virke: "Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää selvitetäväksi, kuinka hyvin paperittomille henkilöille myönnetyn toimeentulotuen määrä vastaa todellista tarvetta."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 9:

Jäsen Katju Aro: Lausunnon neljännessä kappaleessa korjataan "Helsingissä laittomasti maassa oleskelevien" muotoon "Helsingissä oleskelevien paperittomien".

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 10:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon kolmas kappale vaihdetaan muotoon: "Välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon sisältyvät ainakin välttämättömät lääkärin määräämät lääkkeet, majoitus ja ruoka. Oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon julkisessa terveydenhuollossa määräytyy terveydenhuoltolain 50 § mukaan. Kiireellisen hoidon lisäksi kaupunki varmistaa paperittomille välttämättömän sairauksien hoidon, lääkityksen ja seurannan sekä rokotukset ja suun terveydenhuollon samassa laajuudessa kuin turvapaikanhakijoille."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 11:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon viidennen kappaleen loppuun lisätään seuraava kohta: "Sosiaali- ja terveysvirasto varmistaa, että kaupungin internet-sivuilla kerrotaan riittävästi paperittomien oikeudesta palveluihin sekä yhteystiedot palveluiden saamiseksi monilla kielillä, kuten arabia, somali, bulgaria ja romania. Myös tiedotusta ja koulutusta kehitetään siten, että kaupungin työntekijät ovat täysin selvillä tarjottavista palveluista ja käytännöistä sekä osaavat kertoa paperittomille heidän oikeuksistaan palveluihin. Maksukyvyttömyys ei saa muodostua esteeksi palvelujen saamiseksi"

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 12:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon kuudes kappale vaihdetaan seuraavaan muotoon: "Jokaisen avun tarve arvioidaan ja sosiaali- ja tervey-

denhuollon ammattihenkilöt tukevat paperitonta löytämään tilanteeseensa kestävämpiä ratkaisuja ja polkuja pois välitilasta, johon paperittomuus henkilön kohdalla johtaa. Tapaamisilla kiinnitetään erityisesti huomiota luottamussuhteen syntymiseen ja psykososiaalisen tuen antamiseen. Paperittomien terveydenhuolto tapahtuu ensisijaisesti kaupungin omilla terveysasemilla tai tarvittaessa erikoissairaanhoidossa. Joissain tilanteissa henkilö voidaan ohjata myös järjestöjen järjestämiin palveluihin. Myös muussa vastaanottotyössä selvitetään myös mielen-terveyspalveluiden tarvetta ja toteutustapoja paperittomille."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 13:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon kymmenennen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "Tarpeen vaatiessa rahoitusta voidaan lisätä hätmajoitukseen vielä kohdentamattomista varoista, jotta perustuslain suojaamat välttämättömät edellytykset inhimilliselle elämälle toteutuvat paperittomienkin osalta."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Vastaehdotus 14:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon neljänneksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun lisätään seuraava lause: "Kansainvälisten suositusten mukaisesti tarjotaan välttämättömät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut paperittomille."

Kannattaja: Jäsen Katriina Juva

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten pohjalta:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Mari Rantanen): Lausunnon kymmenennen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "Toimialajohtaja päättää vielä käyttämättä olevan varauksen käytöstä kuitenkin siten, että varausta ei ole kohdistettu pelkästään laittomasti maassa oleskelevien palveluihin vaan varaus voidaan käyttää myös muun väestöryhmän tarpeisiin."

Jaa-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Leo Bergman, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6 (jäsen Katju Aro): Lisätään lausunnon kuudenneksi kappaleeksi seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tarpeellisena, että kohderyhmälle tarjotaan myös maksutonta oikeudellista neuvontapalvelua hankkimalla sitä järjestöavustuksilla kolmannelta sektorilta (esimerkiksi Pakolaisneuvonta ry:ltä). Oikea ja ajantasainen faktatieto oikeudellisesta asemasta ja prosesseista rauhoittaa usein hätäntyneiden ihmisten mieliä ja on siksi kaikkien etu. Se on myös edellytys kestävien ratkaisujen löytämiseksi paperittomien tilanteeseen. Kolmannen sektorin tarjoaman oikeudellisen neuvonnan avulla paperittomia on pystytty auttamaan oman tilanteensa selvittämisessä ja sen avulla ollaan myös pystytty tavoittamaan yhteiskunnan marginaaliin pudonneita ihmisiä, joilla tosiasiallisesti on ollut edellytykset saada turvapaikka tai muu oleskelulupa Suomessa."

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Et-holen, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 7 (jäsen Katju Aro): Tehdään lausunnon kuudenneksi viimeisen kappaleen loppuun seuraavat lisäykset: "Tarkoi-

22.08.2017

tuksen toteuttamiseksi lisätään lastensuojeluviranomaisten ja koko sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutusta yleisesti paperittomien tilanteesta ja erityisesti paperittomien lasten oikeuksista ja lasten asemaan liittyvästä salassapitovelvoitteesta" ja "Raskaana oleville ja perheille, joissa on 0–2-vuotiaita lapsia, taataan mahdollisuus pidempikestoiseen kriisimajoitukseen."

Jaa-äännet: 6

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Karita Toijonen

Ei-äännet: 7

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 8 (jäsen Katju Aro): Lausunnon neljänteen kappaleeseen lisätään seuraava virke: "Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää selvitettäväksi, kuinka hyvin paperittomille henkilöille myönnetyn toimeentulotuen määrä vastaa todellista tarvetta."

Jaa-äännet: 5

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 9 (jäsen Katju Aro): Lausunnon neljännessä

22.08.2017

kappaleessa korjataan "Helsingissä laittomasti maassa oleskelevien" muotoon "Helsingissä oleskelevien paperittomien".

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 10 (jäsen Saku Etholen): Lausunnon kolmas kappale vaihdetaan muotoon: "Välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon sisältyvät ainakin välttämättömät lääkärin määräämät lääkkeet, majoitus ja ruoka. Oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon julkisessa terveydenhuollossa määräytyy terveydenhuoltolain 50 § mukaan. Kiireellisen hoidon lisäksi kaupunki varmistaa paperittomille välttämättömän sairauksien hoidon, lääkityksen ja seurannan sekä rokotukset ja suun terveydenhuollon samassa laajuudessa kuin turvapaikanhakijoille."

Jaa-äännet: 5

Leo Bergman, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

7 äänestys

22.08.2017

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11 (jäsen Saku Etholen): Lausunnon viiden-
nen kappaleen loppuun lisätään seuraava kohta: "Sosiaali- ja terveysvi-
rasto varmistaa, että kaupungin internet-sivuilla kerrotaan riittävästi pa-
perittomien oikeudesta palveluihin sekä yhteystiedot palveluiden saa-
miseksi monilla kielillä, kuten arabia, somali, bulgaria ja romania. Myös
tiedotusta ja koulutusta kehitetään siten, että kaupungin työntekijät ovat
täysin selvillä tarjottavista palveluista ja käytännöistä sekä osaavat ker-
toa paperittomille heidän oikeuksistaan palveluihin. Maksukyvyttömyys
ei saa muodostua esteeksi palvelujen saamiseksi"

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Et-
holen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesi-
kansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaeh-
dotuksen äänin 9 - 4.

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 12 (jäsen Saku Etholen): Lausunnon kuudes
kappale vaihdetaan seuraavaan muotoon: "Jokaisen avun tarve arvioi-
daan ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt tukevat paperi-
tonta löytämään tilanteeseensa kestävämpiä ratkaisuja ja polkuja pois
välitilasta, johon paperittomuus henkilön kohdalla johtaa. Tapaamisilla
kiinnitetään erityisesti huomiota luottamussuhteen syntymiseen ja psy-
kososiaalisen tuen antamiseen. Paperittomien terveydenhuolto tapah-
tuu ensisijaisesti kaupungin omilla terveysasemilla tai tarvittaessa eri-
koissairaanhoidossa. Joissain tilanteissa henkilö voidaan ohjata myös
järjestöjen järjestämiin palveluihin. Myös muussa vastaanottotyössä
selvitetään myös mielenterveyspalveluiden tarvetta ja toteutustapoja
paperittomille."

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Et-

holen, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

9 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 13 (jäsen Saku Etholen): Lausunnon kymmenennen kappaleen loppuun lisätään seuraava virke: "Tarpeen vaatiessa rahoitusta voidaan lisätä hätämajoitukseen vielä kohdentamattomista varoista, jotta perustuslain suojaamat välttämättömät edellytykset inhimilliselle elämälle toteutuvat paperittomienkin osalta."

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Katriina Juva, Seija Muurinen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

10 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon neljänneksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun lisätään seuraava lause: "Kansainvälisten suositusten mukaisesti tarjotaan välttämättömät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut paperittomille."

Jaa-äännet: 5

Leo Bergman, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Seija Muurinen, Mari Rantanen

22.08.2017

Ei-äännet: 8

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Katriina Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä jätettiin seuraava eriävä mielipide:

Jäsen Mari Rantanen jätti sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä seuraavan eriävän mielipiteen: Vallitsevassa turvallisuustilanteessa ja viitaten sosiaali- ja terveysministeriön ohjeistukseen, on Helsingin syytä pidättäytyä sellaisista palveluista, jotka edistävät maahan laittomasti tai ilman asiallista syytä ja toimeentuloa jäävien ihmisten määrää.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Honkasalo Veronika ym. valtuustoaloite kvsto 29.3.2017 asia 11
- 2 Paperittomien käynnit äitiys- ja lastenneuvonnassa vuonna 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon paperittomien tilanteen johdosta tehtäviä toimenpiteitä koskevasta Veronika Honkasalon ym. valtuustoaloitteesta:

"Jokaiselle on Suomen perustuslaissa taattu oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Tämä on subjektiivinen oikeus ja henkilö voi vedota suoraan tähän. Säädöksissä on määritelty tuen tarpeen aiheuttavat tilanteet ja eritoten korostettu lapsen huolenpidosta vastaavien asemaa. Henkilö ei menetä perusoikeuksiaan, vaikka hän ei enää kuulu turvapaikan hakijan vastaanoton piiriin tai on laittomasti maassa.

22.08.2017

Sosiaalihuoltolain 12 §:ssä säädetään jokaisen kunnassa oleskelevan henkilön oikeudesta kiireelliseen sosiaalihuoltoon. Myös toimeentulotuki on osa sosiaalihuoltoa. Säännöksen mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa hänen yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu.

Välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon sisältyvät ainakin välttämättömät lääkärin määräämät lääkkeet, majoitus ja ruoka. Oikeus kiireelliseen sairaanhoitoon julkisessa terveydenhuollossa määräytyy terveydenhuoltolain 50 § mukaan.

Helsingissä laittomasti maassa oleskelevien toimeentulon ja huolenpidon järjestäminen on keskitetty maahanmuuttoyksikköön. Keskitämisen hyötynä on mm. avun tarpeen kehittymisen seuraaminen, yhdenmukaisen avustamisen kehittyminen ja eri toimijoiden välisen yhteistyön helpottuminen (esim. seurakunta, järjestöt, vastaanottokeskukset). Jos se on henkilön toimeentulon järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaista (esim. virka-ajan ulkopuolella tai lähellä sitä), ensimmäinen päätös tehdään alueellisessa sosiaalityössä tai sosiaali- ja kriisipäivystyksessä. Tämän jälkeen henkilö ohjataan tarvittaessa asioimaan maahanmuuttoyksikössä. Helsingissä noudatetaan paperittomien kohdalla ei-helsinkiläisten tilapäistä majoitusta koskevaa ohjeistusta ja pidempikestoisesta asumisen järjestämisestä tehdään esitys kriisimajoituksen työryhmälle.

Maahanmuuttovirasto on ohjeistanut vastaanottokeskuksia liittyen palvelujen päättämiseen. Vastaanottokeskukset antavat tietoa vastaanottokeskuksista poistettaville heidän omalla kielellään. Sosiaalityöntekijät antavat tulkin välityksellä tiedon vapaaehtoisen paluun järjestelmän mahdollisuudesta ja sen lisäksi käyvät keskustelua henkilön kanssa siitä, mitä paperittomuus Suomessa merkitsee ja mihin palveluihin hänellä säilyy oikeus. Vastaanottokeskuksissa työskentelee myös henkilöstöä, joka hallitsee joitakin asiakkaiden yleisimpiä kieliä.

Jokaisen avun tarve arvioidaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt tukevat paperitonta löytämään tilanteeseensa kestävämpiä ratkaisuja ja polkuja pois välitilasta, johon paperittomuus henkilön kohdalla johtaa. Tapaamisilla kiinnitetään erityisesti huomiota luottamusuhteen syntymiseen ja psykososiaalisen tuen antamiseen. Tarvittaessa henkilö ohjataan myös järjestöjen järjestämiin palveluihin. Akuuttiin kriisiin paperiton henkilö saa tarvittaessa apua myös mielenterveyspalveluista. Jatkossa on mahdollisesti selvitettävä sitä, miten muussa vastaanottotyössä voidaan järjestää mielenterveyspalvelujen järjestäminen paperittomille.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimi on tukenut järjestöavustuksin Helsingin diakonissalaitoksen säätiön (HDL) ja Helsingin seurakuntayhtymän toimintaa paperittomien palvelujen järjestämisessä. Sosiaali- ja terveyslautakunta on myöntänyt vuosittain yhdistyksille ja säätiölle avustuksia toimintaan, joka tukee sosiaali- ja terveystoimen strategiasuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Jo useiden vuosien ajan on avustuksin tuettu HDL:n ylläpitämän liikkuvan väestön palvelukeskus Hirundon toimintaa (noin 100 000 euroa/vuosi), jonka matalan kynnyksen avoimen toiminnan ja neuvonnan piiriin voivat hakeutua myös paperittomat henkilöt.

Tämän toiminnan lisäksi on vuodesta 2016 lähtien avustettu HDL:n järjestämän tilapäisen hätämajoituksen kuluja kahdessa Helsingissä sijaitsevassa toimipisteessä (Munkkisaari ja Hermanni), joissa majoitusta on järjestetty yhdessä Helsingin seurakuntayhtymän erityisdiakonian kanssa.

Osa hätämajoitukseen suunnatusta avustuksesta on sisältynyt HDL:lle myönnettyyn kokonaisavustukseen, joka vuodelle 2016 oli yhteensä 520 000 euroa ja vuodelle 2017 oli yhteensä 590 000 euroa. Tästä säätiö on käyttänyt hätämajoitukseen itse päättämänsä osuuden.

Tämän lisäksi hätämajoitukseen on ollut käytettävissä lautakunnan virastopäällikön (nyt toimialajohtajan) päätettäväksi erikseen osoittamaa avustusrahaa, joka on varattu ”mahdollisesti ilmenevän yllättävän ja merkittävän sosiaali- tai terveysongelman hoitamiseen”. Vuodelle 2016 tämä varaus oli 100 000 euroa ja vuodelle 2017 tähän on kohdennettu yhteensä 400 000 euroa. Vuodelle 2016 tästä varauksesta myönnettiin hätämajoituksen kuluihin HDL:lle yhteensä 94 000 euroa ja Refuhome ry:lle 6 000 euroa. Vuonna 2017 on jo myönnetty samoille toimijoille yhteensä 100 000 euroa ja Vivo ry:lle 76 000 euroa. Toimialajohtaja päättää vielä käyttämättä olevan varauksen käytöstä tarpeen mukaan syksyn aikana.

Tilapäisellä hätämajoituksella voidaan edesauttaa paperittomien henkilöiden välittömän turvan ja suojan toteutumista Helsingissä. Toimintaan ohjataan sosiaali- ja terveyslautakunnan avustusvaroja tarpeen mukaan. Avustuspäätöksiä on mahdollista tehdä pitkin vuotta ja tämän ansiosta muuttuviin tilanteisiin voidaan reagoida nopeasti ja joustavasti.

Hermannin diakoniatalon hätämajoitus on tarkoitettu ensisijaisesti paperittomille, jotka oleskelevat Helsingissä. Majoitukseen voi tulla anonyymisti ja majoitus on henkilölle ilmaista. Häätätilanteessa majoittumaan voi tulla myös lapsiperheitä.

Erityisdiakonian käytössä on lisäksi kaksi kalustettua yksiötä kriisiasumiskäyttöön. Kriisiasunnoissa voidaan majoittaa niin paperittomia kuin

helsingiläisiä asunnottomia vuorokaudesta muutamiin viikkoihin. Huoneistoon voi majoittua enintään viisi henkilöä.

Jatkossa on tärkeää varmistaa, että em. kaltaista yhteistyötä tehdään ja palveluja on tarjolla myös muissa pääkaupunkiseudun kunnissa sekä suuremmissa kaupungeissa, jotta paperittomat henkilöt ja heidän tukiverkostonsa saavat apua myös muualla kuin Helsingissä.

Sosiaali- ja terveystoimi on ollut myös aktiivinen verkostoyhteistyön rakentamisessa viranomaisten kesken ja sopinut mm. säännöllisestä tiedon saannista maahanmuuttovirastolta vastaanottokeskuksista uloskirjoitettavien määrän ja tilanteiden ennakoimiseksi.

Lapsen asemaan kiinnitetään erityistä huomiota, ja otetaan huomioon se, että laittomasti maassa oleskelevalla lapsella on aina oikeus kaikkiin lastensuojelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin.

Asiat tulevat lastensuojeluviranomaisten käsittelyyn lastensuojeluilmoituksen tai muun yhteydenoton kautta ja tarvittaessa lastensuojelun sosiaalityöntekijä käynnistää lapsen palvelutarpeen arvioinnin. Lapsen ja perheen tilannetta ja heidän tarvitsemaan tukea selvitetään yhteistyössä vanhempien ja tarvittaessa muiden yhteistyökumppanien kanssa. Asian selvittelyssä käytetään tulkkia ja vanhemmille ja lapselle selvitetään heidän oikeutensa ja lastensuojelun periaatteet. Huostaanotto on viimesijainen lastensuojelun keino turvata lapsen tilanne.

Paperittomien henkilöiden julkinen terveydenhuolto Helsingissä on vuodesta 2014 alkaen järjestetty siten, että kiireellisen hoidon lisäksi tarjotaan kaikille raskaana oleville ja alle 18-vuotiaille lapsille laajat terveydenhuollon palvelut, mukaan lukien neuvola- ja sairaanhoitopalvelut, samaan hintaan kuin helsinkiläisille. Tarjottavaan hoitoon kuuluu myös kiireellinen suun terveydenhuolto, mielenterveyshoito, päihdehoito ja psykososiaalinen tuki. Tämä koskee myös aloitteessa mainittuja itsemurhaa yrittäneitä henkilöitä.

0–17 -vuotiaille lapsille sekä raskaana oleville tarjotaan kaikki terveydenhuollon palvelut kuten helsinkiläisille. Myös synnytyksen jälkitarkastus kuuluu palveluihin. Palvelut tarjotaan siltä terveysasemalta, johon paperiton henkilö hakeutuu.

Paperittomien terveydenhuoltoa koskevassa ohjeistuksessa korostetaan erityisesti terveydenhuollon salassapitosäännöksiä. Jo hoitosuhde sinänsä on salassa pidettävää tietoa, eikä näistä potilaista informoida poliisia tai mitään muuta hoidon ulkopuolista tahoa. Henkilökunta tiedostaa vaitiolovelvollisuutensa niin paperittomien kuin muidenkin potilaiden kohdalla.

Myös sosiaalihuollon henkilökunta tiedostaa laissa säädetyn salassapito-
velvollisuutensa, eivätkä he oma-aloitteisesti ilmoita sosiaalihuollon
asiakkuudesta esimerkiksi maahanmuuttovirastolle tai poliisille.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingissä palvelujen tarve on huomioitu ja palvelujen tuottamiseen
paperittomille on reagoitu. Helsinki huolehtii paperittomien välttämättö-
mästä toimeentulosta ja huolenpidosta ja heille turvataan majoittumi-
sen, toimeentulon ja terveydenhuollon palvelut. Palveluilla varmistetaan
Helsingin alueella oleskeleville paperittomille Suomen perustuslaissa
taattu oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon."

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalon lisäksi 40 muuta valtuutettua ovat teh-
neet valtuustoaloitteen, jossa pyydetään ehdotuksia toimenpiteiksi pa-
perittomien tilanteen johdosta.

Lausuntoa on pyydetty sosiaali- ja terveystoimialan lisäksi kasvatuksen
ja koulutuksen toimialalta 30.8.2017 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Honkasalo Veronika ym. valtuustoaloite kvsto 29.3.2017 asia 11
- 2 Paperittomien käynnit äitiys- ja lastenneuvonnassa vuonna 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.08.2017 § 196

HEL 2017-003881 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

22.08.2017

Käsittely

15.08.2017 Pöydälle

Jäsen Saku Etholen teki asiassa seuraavan pöydällepanoehdotuksen: "Ehdotan, että asia jätetään tämän kokouksen osalta pöydälle, koska kyseessä on laaja lausunto, johon haluaisin vielä perehtyä lisää puolueen valtuustoryhmänkin kanssa. Asia on myös osittain limittäinen kohdan seitsemän [tämän pöytäkirjan § 195] kanssa, jota olen myös ehdottanut pöydättäväksi."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

§ 219

JH Hammastuotteen oikaisuvaatimus suun terveydenhuollon tarveaineiden ja tarvikkeiden hankinnasta

HEL 2017-002182 T 02 08 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti oikaista päätöksensä 20.6.2017 § 184 (HEL 2017–002182) suun terveydenhuollon tarveaineiden- ja tarvikkeiden hankinnassa positioiden 180401006 ja 180401007 kuvalevyjen suojapusseista numerot 1 ja 2 sekä 180500002 merkkaustikku osalta päätöksen perusteluissa ilmenevien seikkojen perusteella seuraavasti:

- positioon 180401006 valitaan JH Hammastuote Oy:n tarjoama suojapussi kuvalevyille no 1

- positioon 180401007 valitaan lisätuotteeksi JH Hammastuote Oy:n tarjoama suojapussi kuvalevyille no 2

- positioon 180500002 valitaan lisätuotteeksi JH Hammastuote Oy:n tarjoama kertakäyttöinen merkkaustikku Hydent sticks.

Muilta osin päätös § 184 (HEL 2017–002182) pysyy voimassa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eeva Rantala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 050 3412834
eeva.rantala(a)hel.fi

Matti Aukia, hankinnoista vastaava hammaslääkäri, puhelin: 040 6720539
matti.aukia(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. JH Hammastuote Oy:n oikaisuvaatimus
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 7§ 2 mom)

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankinta-oikaisupäätökseen

Otteet

Ote
Tarjoajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankinta-oikaisu-

22.08.2017

	päätökseen
	Liite 1
	Liite 2
Suun terveydenhuolto	Esitysteksti
	Liite 1
	Liite 2
Hankintapalvelut	Esitysteksti
	Liite 1
	Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimus

JH Hammastuote on tehnyt hankintaoikaisuvaatimuksen 4.7.2017 sosiaali- ja terveyslautakunnan päätökseen § 184 (HEL 2017–002182).

JH Hammastuote Oy:n oikaisuvaatimus (liite 1) ja valintojen perusteita koskevat kysymykset ja vaatimukset kohdistuvat seuraaviin positioihin:

- 100600002 Flow, läpikuultava, kliinistä tutkimustietoa seurannasta vähintään 5 vuoden ajalta
- 101403008 Muotoillut matriisit, eri koot, eri paksuudet
- 110101002 Kalsiumhydroksidi, röntgenopaakki, pasta ruiskussa
- 140703101 Esi- ja tehokiilloituslaitat, timanttipinnoitteella, eri karheudet, steriloitavat ja uudelleenkäytettävät, aloituspakkaus
- 140703102 Refill-pakkaukset esi- ja tehokiilloituslaitoille, timanttipinnoite, eri karheudet, steriloitavat ja uudelleenkäytettävät
- 140704001 Alumiinioksidipinnoitteiset viimeistelyporat, kaikki mallit
- 180401006 Suojapussi kuvalevyille, koko 1
- 180401007 Suojapussi kuvalevyille, koko 2
- 180500002 Kertakäyttöinen merkkaukset, kaikki värit
- 101503001 Puukiila, lajitelma ja eri koot, iso pakkaus
- 101503002 Puukiila, lajitelma ja eri koot, pieni pakkaus.

Tuotteiden valinnat

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alvno
FI02012566

Suun terveydenhuollon tarveaineiden- ja tarvikkeiden valinnat on tehty suun terveydenhuollon valintatyöryhmässä hankinnoista vastaavan hammaslääkärin johdolla.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa ja hankinnan kuvauksessa on ollut määriteltynä tuotteiden valintaperusteet. Valintaperusteena on käytetty pääosin edullisinta yksikköhintaa. Lisäksi valinnoissa on huomioitu suun terveydenhuollon erikokoiset toimipisteet ja erilaiset erikoistarpeet siten, että tuotevalinnoissa on valittu positioihin erikokoisia pakkauksia.

Tietyistä, valintatyöryhmälle ennestään tuntemattomista tuotteista oli pyydetty tuotenäytteitä, joihin valintatyöryhmä tutustui ja joiden perusteella valinnat on tehty. Lisäksi tarjouspyyntö / vastauslomakkeeseen oli selkeästi määriteltynä ne tuoteryhmät, joista tarjoajien tuli toimittaa kliinisen seurannan perusteella julkaistua tutkimustietoa. Tutkimustietoa käytettiin valinnan perusteena.

Vastine oikaisuvaatimukseen oikaistujen tuotevalintojen osalta

Hankintapalvelut ja suun terveydenhuollon hankinnoista vastaava hammaslääkäri ovat tutustuneet JH Hammastuotteen oikaisuvaatimukseen ja toteavat seuraavaa:

- positiossa 180401006 JH Hammastuote Oy:n tarjoama suojapussi on hylätty virheellisellä perusteella. Suojapussi no 1:n valintaa muutetaan siten, että Plandent Oy:ltä valittu suojapussi no 1 poistetaan valittujen tuotteiden listalta ja tilalle valitaan JH Hammastuote Oy:n tarjoama suojapussi.

- positiossa 180401007 JH Hammastuote Oy:n tarjoama suojapussi on hylätty virheellisellä perusteella. Suojapussi no 2:n valintaa muutetaan siten, että JH Hammastuote Oy:n tarjoama suojapussi valitaan sopimustuotteeksi Plandent Oy:ltä valitun suojapussi no 2 lisäksi. Valitut pakkauskoot ovat erilaiset.

- positioon 180500002 oli jäänyt epähuomiossa valitsematta merkkaustikku, jonka tarjoushinta oli täsmälleen sama kuin jo valitun tuotteen, joten tuote valitaan sopimustuotteeksi.

Oikaisuvaatimuksen hylkäyksen perusteet positiokohtaisesti hylättyjen tuotteiden osalta

Hankintapalvelut ja suun terveydenhuollon hankinnoista vastaava hammaslääkäri ovat tutustuneet JH Hammastuotteen oikaisuvaatimukseen ja toteavat, että:

- Positiassa 100600002 hylkäämisen peruste oli, että JH Hammastuote Oy:n toimittama tutkimustieto ei sisältänyt vaadittua 5 vuoden kliinistä seuranta tarjotusta tuotteesta.
- Positioon 101403008 on valittuna erikokoisia ja eri paksuuksia olevia matriisinauhoja riittävä määrä.
- Positioon 110101002 tarjoajien tuli toimittaa näyte tarjottavasta tuotteesta. Valintatyöryhmä kokeili ja arvioi kaikki toimitetut näytetuotteet valintatilanteessa ja hylkäsi JH Hammastuotteen kalsiumhydroksidipastan syystä, että tuotteen konsistenssi oli liian jäykkä, eikä tullut ruiskutusta ulos. Hankintayksikkö ei katso tarpeelliseksi uusintatestin tekemistä, koska kaikkien tarjoajien tuotenäytteet on arvioitu samassa työryhmässä samanaikaisesti valintoja tehtäessä.
- Positioon 140703101 on valittuna aloituspakkaus ja toimittajaksi JH Hammastuote Oy.
- Position 140703102 valintoja ei ole tehty valitun aloituspakkauksen perusteella. Positioon 140703102 valitut tuotteet on valittu edullisimman kappalehinnan perusteella. Valintatyöryhmä on valintoja tehdessään päättänyt valitsemaan tuotteet siten, että henkilökunnalla on valittavana erilaisia kiillotuslaikkoja.
- Position 140704001 osalta hankintayksikkö on valinnut erimallisia ja erikokoisia tuotteita tarpeellisen määrän. Positioon on valittuna tarjotuista tuotteista kaikki erilaiset mallit ja koot. Plandent Oy on tarjonnut samoja malleja ja kokoja JH Hammastuote Oy:tä edullisimmin ja JH Hammastuote Oy:ltä on valittuna positioon sellaiset koot ja mallit, joita muut tarjoajat eivät ole tarjonneet.
- Positioiden 101503001 ja 101503002 osalta todetaan, että käyttäjien kannalta ei ole merkitystä sillä, ovatko puukiilojen isot pakkaukset samalta toimittajalta kuin pienet.

Hankintapalvelut ja suun terveydenhuollon hankinnoista vastaava hammaslääkäri toteavat, että JH Hammastuote Oy:n oikaisuvaatimus ja siinä esitetyt vaatimukset ovat kolmea positiota lukuun ottamatta perusteettomia ja oikaisuvaatimus tulee niiden osalta hylätä.

Uusi vertailutaulukko

Oikaisuvaatimuksen perusteella on vertailutaulukko (liite 2) korjattu uutta päätöstä vastaavaksi.

Vertailutaulukkoon on korjattuna tähän päätökseen liittyvien oikaisujen lisäksi päätösesityksessä HEL 2017- 008212 vertailutaulukkoon tehdyt korjaukset / lisäykset.

22.08.2017

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eeva Rantala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 050 3412834
eeva.rantala(a)hel.fi
Matti Aukia, hankinnoista vastaava hammaslääkäri, puhelin: 040 6720539
matti.aukia(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. JH Hammastuote Oy:n oikaisuvaatimus
- 2 Salassa pidettävä (JulKL 7§ 2 mom)

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintaoikaisupäätökseen

Otteet

Ote

Tarjoajat

Suun terveydenhuolto

Hankintapalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintaoikaisupäätökseen
Liite 1
Liite 2
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.06.2017 § 184

HEL 2017-002182 T 02 08 01 00

Päätös

A. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä suun terveydenhuollon tarveaineiden hankinnasta ja solmii toimittajakohtaiset puitesopimukset seuraavien tarjouspyynnön ehdot täyttävien toimittajien kanssa vertailutaulukosta (liite 2) ilmenevistä tuotteista:

- Berner Oy

HL 51 §:n perusteella lisätty
listalta puuttunut toimittaja
Implantona, SK 29.6.2017

- Dental Systems Oy
- Hammasväline Oy
- Implantona
- JH Hammastuote Oy
- Labo Line Oy
- Mads Dental Oy
- Mediq Suomi Oy
- Ortomat Herpola Oy
- Plandent Oy
- PO Medica
- Repper Oy
- Suomen 3M
- Wellpect HealthCare

vertailutaulukosta (liite 2) ilmenevistä tuotteista.

Sitova sopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksisaannilla vaan erillisten puitesopimusten allekirjoituksin. Sopimukset voidaan solmia aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoajat ovat saaneet tai heidän katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Varsinainen sopimuskausi on pituudeltaan kolme vuotta ja siihen sisältyy mahdollisuus yhden vuoden optiokauteen.

Hankinnan sitoumukseton arvioitu kokonaisarvo on noin kuusi (6) miljoonaa euroa. Tilaaja ei sitoudu mihinkään hankintamääriin.

B. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti oikeuttaa terveys- ja päihdepalvelujen johtajan

- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella solmittavat sopimukset sekä
- päättämään sopimusten irtisanomisista tai purkamisista.

22.08.2017

Asia/12

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eeva Rantala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 050 3412834
eeva.rantala(a)hel.fi

Matti Aukia, hankinnoista vastaava hammaslääkäri, puhelin: 040 6720539
matti.aukia(a)hel.fi

§ 220

Hammasväline Oy:n oikaisuvaatimus suun terveydenhuollon tarveaineiden ja tarvikkeiden hankinnasta

HEL 2017-008212 T 02 08 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti oikaista päätöksensä 20.6.2017 § 184 (HEL 2017-002182) suun terveydenhuollon tarveaineiden- ja tarvikkeiden hankinnassa positioiden 130103002 geelimäiset fluorilakat ja 10080000 pääotsikko Sidosaineet osalta päätöksen perusteluissa ilmenevien seikkojen perusteella siten, että

- positiioon 130103002 valitaan tuotteen Profluorid Varnish melon Fluor 5 % (10 ml) toimittajaksi Hammasväline Oy

- positiioon 10080001 valitaan ensisijaiseksi Hammasväline Oy:n tarjoama tuote All-Bond Universal 6 ml

Muilta osin päätös § 184 (HEL 2017-002182) pysyy voimassa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eeva Rantala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 050 3412834
eeva.rantala(a)hel.fi

Matti Aukia, hankinnoista vastaava hammaslääkäri, puhelin: 040 6720539
matti.aukia(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Hammasväline Oy:n / Suomen Hankintajuristit Asianajotoimisto Oy. Oikaisuvaatimus 12.7.2017
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 7 § 2 mom)

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankinta-oikaisupäätökseen

Otteet

Ote
Tarjoajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankinta-oikaisupäätökseen
Liite 1
Liite 2

22.08.2017

Suun terveydenhuolto	Esitysteksti Liite 1 Liite 2
Hankintapalvelut	Esitysteksti Liite 1 Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimus

Hammasväline Oy:n puolesta hankinta-oikaisun sosiaali- ja terveyslautakunnan päätökseen § 184 (20.6.2017) on tehnyt Suomen Hankintajuristit Asianajotoimisto Oy.

Oikaisuvaatimuksessa (liite 1) vaaditaan, että sosiaali- ja terveyslautakunta oikaisee päätöksensä siten, että Hammasväline Oy valitaan voitajaksi positioissa 130103002 ja 10080000.

Vastine oikaisuvaatimukseen

Hankintapalvelut ja suun terveydenhuollon hankinnoista vastaava hammaslääkäri ovat tutustunut Hammasväline Oy:n oikaisuvaatimukseen ja toteavat seuraavaa:

- Positiossa 130103002 tuotteen Profluorid Varnish tuubi melon, fluor 5 %, 10 ml valinnassa on em. tuote valittu virheellisesti Plandent Oy:ltä, vaikka Hammasväline Oy:n tarjoama sama tuote on ollut hinnaltaan edullisempi. Muutetaan valintaa siten, että melonin makuinen fluorilakka poistetaan Plandent Oy:ltä valituista tuotteista ja tilalle valitaan Hammasväline Oy:n tarjoama tuote

- Positiossa 10080000 Hammasväline Oy:n toimittama selvitys oli jäänyt huomioimatta, vaikka selvitys oli toimitettu. Position 10080001 osalta sidosaine All Bond Universal 6 ml valitaan ensisijaiseksi sopimus-tuotteeksi em. position.

Position 10080001 esitetyn oikaisuvaatimuksen osalta hankintayksikkö on tulkinnut valittajan vaativan sitä, että hankinta-oikaisun kohteena oleva tarjottu tuote vahvistetaan etusijajärjestyksessä tuoteryhmän / kohderyhmän / position ensimmäiseksi.

Positiossa 10080001 ensisijaiseksi tuotteeksi Hammasväline Oy:ltä valittu All-Bond Universal ja toissijaiseksi tuotteeksi Plandent Oy:ltä valittu

22.08.2017

Scotchbond Universal eroavat toisistaan mm. pullon korkin ja tuotteen hajun osalta. Vaikka tekniset ominaisuudet tarjotuilla tuotteilla ovat samankaltaiset, käytön suhteen tuotteilla on merkitseviä eroja, jotka puoltavat molempien tuotteiden valintaa. Hajun pistävyydessä ja tuotteen käsiteltävyydessä (mm. valuvuudessa) on eroja, jotka vaikuttavat kliinisiin ja käytännön hoitotyön käyttöindikaatioihin. Vain Scotchbond Universalin tuotteen pakkaus mahdollistaa pullon korkin avaamisen yhdellä kädellä.

Uusi vertailu ja korjattu vertailutaulukko

Oikaisuvaatimuksen perusteella on vertailutaulukko (liite 2) korjattu uutta päätöstä vastaavaksi.

Vertailutaulukkoon on korjattuna tähän päätökseen liittyvien oikaisujen lisäksi päätösesityksessä HEL 2017- 002182 vertailutaulukkoon tehdyt korjaukset / lisäykset.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Eeva Rantala, hankinta-asiantuntija, puhelin: 050 3412834
eeva.rantala(a)hel.fi
Matti Aukia, hankinnoista vastaava hammaslääkäri, puhelin: 040 6720539
matti.aukia(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1. Hammasväline Oy:n / Suomen Hankintajuristit Asianajotoimisto Oy. Oikaisuvaatimus 12.7.2017
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 7 § 2 mom)

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankinta-oikaisupäätökseen

Otteet

Ote

Tarjoajat

Suun terveydenhuolto

Hankintapalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankinta-oikaisupäätökseen

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

22.08.2017

Asia/13

Liite 1
Liite 2

22.08.2017

Asia/14

Salassa pidettävä

JulkL 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 221

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

§ 222

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 14.8.2017

21 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Saviston Koti, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

22 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Konstan koti ja koulu, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

23 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, perhekoti Pytinki, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

24 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, perhekoti Pytinki, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 15.8.2017

10 § Taksikortin omavastuuosuutta koskevan maksun poistamisvaatimus, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 16.8.2017

11 § Sosiaali- ja terveystoimiala, Kivikon terveysaseman väliaikainen sulkeminen

12 § Maksuvapautuspyyntö koskien hammashoitokäynnistä aiheutuneita kustannuksia, Salassa pidettävä JulKL 24 § 1 mom 25 kohta

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 18.8.2017

13 § Korjaus Kallion ja Vuosaaren terveysasemien väliaikainen sulkeminen -päätökseen

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 18.8.2017

14 § Suomenkielisen kotipalvelun ja kotisairaanhoidon asiakaspalveluostojen hankinta, H040-17

22.08.2017

Asia/15

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, suunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2017

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218 ja 222 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 219 ja 220 §:t.

Mikäli hankintaoikaisuvaatimuksen johdosta hankintapäätöstä muutetaan, on asianosaisella oikeus valittaa päätöksestä markkinaoikeudelle.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksannon tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on seuraava:

22.08.2017

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus

22.08.2017

on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus perii asian käsittelystä maksua 2000 euroa, jos hankinnan arvo on alle 1 miljoona euroa; 4000 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja alle 10 miljoonaa euroa; ja 6000 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 221 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

22.08.2017

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

22.08.2017

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

22.08.2017

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

22.08.2017

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sanna Vesikansa
puheenjohtaja

Soili Korhonen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Cecilia Ehrnrooth

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 30.08.2017.